

KATOLSK INDBLIK

NR. 3 AUGUST 2026

Hvad skylder vi skabelsen?

Om kirke, klima & kristendom

»Pave Leo fremstår som den, der bærer Frans' grønne vision videre ind i en ny geopolitisk virkelighed, hvor kampen for miljøet ikke kan adskilles fra kampen for fred.«

Klimahensyn som pligt. Fra Laudato si' til Magnifica Humanitas.

For Agnieszka hænger katolsk tro og klimahandling sammen: »Det er ikke et martyrium at undvære en flyrejse til Thailand«.

Grøn Kirke i praksis:
Et lille lys i en stor klimakrise.

KULTUR & SOGNE

Dominikansk søndag i Lund.
En dansker, en svensker og en franskmand præsteviet.

»Vi lever som en enhedens surdej i verden«.

100 år i Næstved:
Vor Frue Kirke fejret med tro, mangfoldighed og fællesskab.

KATOLSK INDBLIK

Kvartalsmagasin for Den katolske
Kirke i Danmark

NUMMER 3/2026

CHEFREDAKTØR

Regitze Engelhardt Fuhrmann
ref@katolsk
TLF. 3355 6025

REDAKTØR

Ewa Angela Wegener
eaw@katolsk.dk

DESIGN, LAYOUT & ILLUSTRATION

Magnus Osnes

TRYK

Strandbygaard, Skjern

REDAKTIONSUDVALG

Christian Noval
Maria Krabbe Hammershøj
Bjørn Thomassen
Jakob Egeris Thorsen
Nikolaj Ottosen-Støtt

UDGIVET AF

Ansgarstiftelsen,
Den katolske Kirke i Danmark
Bispedømmet København
Gammel Kongevej 15
1610 København V
TLF. 33 55 60 80
bispekontor@katolsk.dk

FORSIDE

Illustration af Magnus Osnes

ISSN 2794-7696 (trykt udg.)
ISSN 2794-770X (Online)
ISSN 2794-7718 (English ed. Online)

Underskrevne artikler er udtryk for
skribentens egen holdning.

Deadline for indhold og annoncer
til næste nummer: 19. oktober
Næste nummer bliver omdelt i
uge 47 og 48.

**Miljømærket
tryksag**

Lever op til skrappe
miljø- og klimakrav i hele
produktets livscyklus

- 3 Leder
- 4 Biskoppens side
- 6 Nyheder indland
- 11 Nyheder udland

TEMA: HVAD SKYLDER VI SKABELSEN? OM KIRKE, KLIMA & KRISTENDOM

- 12 Klimahensyn som pligt. Fra Laudato si' til Magnifica Humanitas. Af **Nik Bredholt**
- 14 **Medlemsportræt:** For Agnieszka hænger katolsk tro og klimahandling sammen: »Det er ikke et martyrium at undvære en flyrejse til Thailand«. Af **Malene Fenger-Grøndahl**
- 17 Nordens ordensfolk i front for bevarelsen af skaberværket. Af **Naja Mottelson**
- 21 **BLIV GRØN:** Grøn Kirke – et nationalt trosnetværk i taknemmelighed, respekt og omsorg for skaberværket.
- 23 **Grøn Kirke i praksis:** Et lille lys i en stor klimakrise. Af **Regitze Fuhrmann**
- 26 **Fra arkivet:** Pastor Frans Vervoort O.Præm
- 27 Bibelrefleksion af **diakon Michael Münchow**
- 29 **Helgen:** Kateri Tekakwitha. Helgen for økologi, oprindelige folk og omsorg for skaberværket

KULTUR & SOGNE

- 30 Dominikansk søndag i Lund. En dansker, en svensker og en franskmænd præsteviet. Af **Lisbeth Rütz**
- 34 Vi lever som en enhedens surdej i verden. Af **Sankt Joseph Søstrenes Konstitutioner**
- 36 100 ÅR I NÆSTVED: Vor Frue Kirke fejret med tro, mangfoldighed og fællesskab. Af **Regitze Fuhrmann**
- 38 **Bog anmeldelse:** Ansgars liv. Den første fortælling om Nordens apostel. Af **Lisbeth Rütz**
- 39 **Bog anmeldelse:** De udsatte. Af **Kirsten Krog**
- 42 Fra flygtning til frivillig ildsjæl: Beatrice hjælper kvoteflygtninge med at finde fodfæste i Danmark. Af **Sidse Surel Mogensen/Caritas Danmark**
- 45 Kristus kaldte – mit farvel til asatroen. Af **Jakob Møller**
- 48 Pastoralrådsmøde d. 20.-21. juni. Af **Regitze Fuhrmann**
- 51 Valfart i Sankt Ansgars fodspor
- 55 Kalender for Bispedømmet
- 56 **Bagsiden:** Sjælen finder Gud i alle skabninger.

Vores ansvar for skaberværket

»Gud vil spørge os, om vi har plejet denne verden, som Han har skabt til gavn for alle og for de kommende generationer, om vi har passet godt nok på den, og om vi har taget os af vores brødre og søstre. Hvad skal vi så svare?«

PAVE LEO VED KLIMAKONFERENCEN »RAISING HOPE FOR CLIMATE JUSTICE« 1 OKTOBER 2025.

Dette nummer af Katolsk Indblik udkommer lige op til Verdensdagen for Skaberværket d. 1. september.

Verden er ikke i en situation, der indbyder til passivitet. Uretfærdighed, ulighed og grådighed fører til klimakatastrofer, afskovning, forurening og tab af biodiversitet. Ekstreme naturfænomener tiltager i intensitet og hyppighed.

Pave Leo XIV's budskab til den kommende Verdensdag for Skaberværket med titlen »*De skal smede deres sværd om til plovjern, og deres spyd til vingårdsknive.*« (Es 2,4) fremhæver sammenhængen mellem væbnede konflikter og miljøkatastrofer. En sådan nedbrydning er både en alvorlig krænkelse af vores pligt til at værne om skaberværket og en langsigtet trussel mod livet for millioner af mennesker. Den udbredte bevidsthed om krigens konsekvenser for naturressourcerne har endnu ikke ført til oprettelse af de rette institutioner eller til de ansvarlige beslutninger, der skal til for at forebygge konflikter og løse stridigheder ad fredelig vej. Titlen – et citat, hvor profeten Esajas taler om at smede sværd om til plovjern – er en klar opfordring til at sætte udvikling og bæredygtighed højere end vold og ødelæggelse.

I en verden, hvor de svageste er de første til at blive ramt af de ødelæggende virkninger af klimaforandringer, bliver omsorg for skaberværket et spørgsmål om tro og menneskelighed. Miljøretfærdighed kan ikke længere betragtes som et abstrakt begreb eller et fjernt mål. Det er en presserende nødvendighed og et spørgsmål om social, økonomisk og antropologisk retfærdighed og om fred.

Det er i den ånd, dette nummer af Katolsk Indblik er sat sammen. Dette nummers skribenter tager klimaets udfordring alvorligt. Hvad siger troen om vores ansvar for skaberværket? Hvordan lever Kirken og dens menigheder det ud i praksis? Og hvordan holder vi håbet oppe, når billeder fra en ophedet, forpint klode trænger sig på?

Jeg sidder netop nu i Lourdes i Frankrig, hvor skovbrandene raser faretruende tæt på og gør kun dette nummer endnu mere aktuelt. Jeg håber, at du både vil blive oplyst og udfordret, men at du også må finde håb og trøst.

God læselyst! ■

REGITZE
ENGELHARDT
FUHRMANN,
chefredaktør

Kirkens enhed under udfordring?

Den 1. juli i år foretog Pius X-broderskabet under stor mediebevågenhed de forud annoncerede bispevielser af fire af dets præster. Måske opmuntret heraf gjorde de noget mindre kendte transalpinske redemptorister den 25. juli det samme ved at lade en præst fra ordenssamfundet bispevie. Ligesom ærkebiskop Marcel Lefebvres skelsættende bispevielser i 1988 er også de sidste to handlinger sket uden paveligt mandat og er således et brud på Kirkens hierarkiske enhed. En umiddelbar følge af den ulovlige handling er, at de implicerede parter automatisk er ekskommuniceret, en forudsigelig og rimelig konsekvens af at handle imod Kirkens ånd og kirkeretten. Som en yderligere skærpelse af Kirkens reaktion på de ulovlige bispevielser er alle gejstlige medlemmer af Pius X-broderskabet ligeledes blevet ekskommuniceret, og det samme gælder alle, som på anden måde organisatorisk er tilsluttet broderskabet. Både Pius X-broderskabet og de transalpinske redemptorister befinder sig således i en skismatisk situation i forhold til Kirken, altså uden for dens fællesskab.

Talmæssigt udgør de to organisationer et lille mindretal i forhold til den store Kirke, og lokalt rundt omkring i verden vil denne mindretalsstatus være endnu tydeligere og af endnu mindre betydning for det kirkelige fællesskab på stedet. Det betyder ikke, at vi skal ignorere de strømninger, som de illegale bispevielser blot er en provokende kulmination af. I mindre skala viser de sig også i andre sammenhænge i Kirken; men samtidigt er det ikke

kun i disse strømninger, at vi skal se en fare for Kirkens enhed og den lokale kirkelige sammenhængskraft. Ganske vist repræsenterer de det, man noget summarisk og ofte unuanceret kalder »konservative« tendenser i form af skepsis over for eller ligefrem forkastelse af dele af Andet Vatikankoncils ånd og beslutninger, inklusiv fornyelsen af liturgien. Dog skal man ikke glemme, at Kirkens enhed og sammenhængskraft også på anden måde er udfordret, ikke ved formelle skismatiske handlinger, men ved, at grupperinger, der ønsker radikale forandringer i Kirken, i både teori og praksis ofte benægter væsentlige dele af Kirkens traditionelle lære, sådan som den er formuleret i Andet Vatikankoncils dokumenter og Den katolske Kirkes katekismus.

LITURGIEN SOM PEJLEMÆRKE
Fejringen af messen efter 1962-misælet, det sidste, der blev udgivet før koncilet, populært kaldet »den tridentinske ritus, » er for mange det umiddelbare og ofte eneste blikfang for, hvad de ovennævnte strømninger står for. Det er vigtigt at skelne mellem nogle menneskers præference for 1962-messen og så anskuelser, der mere eller mindre klart udtrykker en skepsis ikke bare over for den reformerede liturgi, men også mangel på tillid til, at Kirken også efter Andet Vatikankoncil fortsat formidler den overleverede lære, som Kristus selv bestemte apostlene og deres efterfølgere, Paven og biskopperne, til at forkynde og bevare.

Koncilet har således ikke forandret Kirkens lære, men søgt at finde

veje til bedre af udtrykke og forkynde det evigt gyldige budskab, for nogle tings vedkommende også ved at gå tilbage til former, som bedre viser, at Kirken er et fællesskab, hvor alle medlemmer, både gejstlige og lægfolk, ganske vist i forskellige roller, repræsenterer Kirken. Liturgien, ikke mindst fejringen af Eukaristien, er således igen tydeligere blevet rammen om hele gudsfolkets tilbedelse af Gud og forkyndelsen af Kristi frelsergerning. Samtidigt er der igen kommet fokus på det almindelige præstedømme, som bygger på, at alle døbt og firmede er med til i samarbejde med embedspræstedømmet, gejstligheden, at repræsentere Kirken og være aktive, ja også forpligtede, i dens forkyndelse.

LITURGIENS ROLLE

Fejringen af Eukaristien er den sammenhæng, hvor hele gudsfolket mødes til store fejringer, som en oplevelse af fællesskabet i bispedømmet, og i den lokale menighed til markering af Kirkens fællesskab på stedet. Liturgien skal derfor i sin grundlæggende struktur være fælles for hele Kirken, hvilket ikke udelukker forskellige former for fejring: Om det er hverdag eller fest, en større eller mindre gruppe eller inddragelse af lokale traditioner. Blot skal liturgien være genkendelig og udtrykke Kirkens formål med den.

Den form for liturgi, som blev indført i 1970, og som nu er Kirkens officielle, har rødder længere tilbage end koncilet. I adskillige årtier forud gjorde mange sig tanker om, hvordan liturgien både kunne føres tilbage til den form, der lod alle

deltagere i den komme til deres ret ved aktiv inddragelse, og om, der af hensyn til nye generationers tilgang og forudsætninger skulle ske yderligere tiltag, som f.eks. indførelse af modersmålet. Gennem de sidste mere end 50 år har alle generationer taget den nye liturgi til sig og er kommet til at føle sig hjemme i den. For at liturgien kan være et fælles og meningsfyldt udtryk for Kirkens gudtjeneste, er det naturligvis en forudsætning, at alle føres ind i den ved grundig katekese, så man forstår, hvad det er, der foregår. En anden forudsætning er, at den fejres værdigt, efter de liturgiske regler, så højtideligt, som de lokale muligheder tillader, og frem for alt, ved at undgå enhver form for selvbestaltede ændringer, der både kan forvrænge og tilsløre, hvad det er, liturgien vil sige os, og ved banalisering tilsløre eller helt fjerne den sakrale karakter. Liturgien fra 1970 er således også den gudstjenesteform, som alle, der søger Kirken og bliver optaget i den, skal stifte bekendtskab med og tage til sig.

1962-LITURGIENS STATUS

For at den nye liturgi som ønsket af koncilet virkelig kunne blive Kirkens liturgi, var det en naturlig nødvendighed at lade den blive enerådende uden valgmuligheder. Derfor blev 1962-liturgien i praksis forbudt som offentlig fejring. Kun ganske få undtagelser var tilladt, de fleste ubemærkede, den mest kendte den særordning, som de engelske biskopper fik udvirket til lejlighedsvis at give tilladelse til at fejre messen efter missalet fra 1962.

Messen fra før koncilet forsvandt således ikke totalt. Nogle følte sig fortsat stærkt knyttet til den, og nye generationer, som ikke havde oplevet den som Kirkens officielle liturgi, følte sig tiltrukket af den. Pave Johannes Paul II åbnede for en øget, »kontrolleret,« fejring af den. Med motu proprii »Summorum Pontificum« åbnede pave Benedikt XVI i 2007 for en stort set restriktionsløs fejring af liturgien

efter 1962-missalet, en mulighed, som pave Frans med motu proprii »Traditionis Custodes« indskrænkede væsentligt.

Trods pave Frans' indskrænkninger er messen efter 1962-missalet fortsat tilladt. At mange, nogle steder i voksende omfang, føler sig draget af den skal i første omgang betragtes som en pastoral realitet, som man ikke får til at forsvinde ved yderligere forbud, men heller ikke ureflekteret skal se skævt til eller ignorere. Det betyder ikke, at 1962-liturgien kan opnå samme status som den nye liturgi; men det kan ikke overses, at mange, som føler sig knyttet til messen efter 1962-missalet er aktive og trofaste medlemmer af Kirken. Ligeledes kan det ikke ignoreres, at mange, ikke mindst unge, finder vej ind i Kirken gennem 1962-messen, ofte via de sociale medier. Vi skal være åbne for alle, som søger Kirkens fællesskab. Det betyder ikke, at de skal blive stående ved deres første indtryk af Kirken. Alle konvertitter skal ved grundig undervisning føres ind i Kirken, acceptere hele dens lære, også som den bliver præsenteret gennem Andet Vatikankoncils dokumenter, samt kunne tage den nye liturgi til sig som Kirkens officielle gudstjenesteform, også selv om man af æstetiske grunde kan begejstres af 1962-messen. Denne begejstring må dog udelukke enhver skepsis over for det billede af Kirken, som Koncilet har villet formidle, inkl. dens nuværende måde at fejre liturgien på.

De allerede nævnte oplevelser af eksempler på forkastelse af dele af Kirkens tros- og morallære og erfaringer med uværdig og banaliseret fejring af liturgien må ikke føre til, at man trækker sig ind i såkaldte sikre bobler. Tværtimod er det alles opgave, også selv om det nogle gange er op ad bakke, at tydeliggøre og bekende, at Kirken, sådan som Koncilet fremstiller den, fortsat er støttet af Kristi løfter og Helligåndens ledsagelse. Både i forkyndelsen og i fejring af liturgien.

NYE FÆLLESSKABER

Nye mennesker, der kommer til Kirken, både søger og finder ofte sammen i fællesskaber. Det er som udgangspunkt en god ting og helt naturligt. Det er vigtigt, især for nye konvertitter, men også for alle andre, ikke at stå alene med troen, men finde ind i sammenhænge, hvor man kan dele sin begejstring for troen, tale med andre om den og ellers blot opleve et sundt menneskeligt fællesskab. Ligesom det store kirkelige fællesskab ikke på forhånd skal se skævt til, at unge mennesker samles i særlige grupper omkring deres tro, så gælder det naturligvis også, at disse grupper ikke isolerer sig fra det store fællesskab i bispedømme og menighed og risikerer at blive elitære.

TILLID OVER FOR UDFORDRINGERNE

Der sker mange ting i verden og i Kirken, der både viser sig pludseligt og som noget nyt og ukendt, nogle gange også som noget retrospektivt. Nærværende indlæg er ikke en fyldestgørende fremstilling af denne udvikling, men også uden at gå i dybden med de forskellige fænomener, der viser sig, er opgaven klar: Som Kirke at være imødekommende og inkluderende, ledsage med velvilje, men også, hvor det er påkrævet, at have mod til give kærlige korrektioner og for den adresserede parts vedkommende at have ydmyghed til at acceptere disse korrektioner. ■

+Czesław Rzu

+CZESŁAW

Diakon David Noval ansat på fuld tid i bispedømmet

■ Fra d. 1. august 2026 er diakon David Noval ansat som fuldtidsdiakon i bispedømmet. Hans tjeneste vil primært gælde arbejde i Sct. Josefs menighed på Lolland-Falster og Møn.

Nyt i Sankt Andreas Bibliotek: Permanent bogsalg

■ Mangler du læsestof til ferien, eller leder du efter noget helt specielt til din bogsamling? Så kig forbi og gør et kup.

Vi har åbnet et permanent bogsalg i et nyt lokale i biblioteket. Her finder du et bredt udvalg af bøger, og der gives mængderabat ved køb af flere bøger.

Hvor

Sankt Andreas Bibliotek
Gammel Kongevej 15
1610 København V

Hvornår

I bibliotekets åbningstid:
Tirsdag-torsdag kl. 13.00–17.00

Troens liv i Arktis – fire unge er blevet firmet i den eneste katolske menighed i Grønland

■ Medlemmerne af den eneste katolske menighed i Grønland, Krist Konge Kirke i Nuuk fejrede en særlig troens fest, da fire unge menighedsmedlemmer en weekend i juni modtog firmelsens sakramente. Midt i den arktiske østatts vidder bekendte de sig bevidst til deres tro og bad om styrke fra Helligånden.

Blandt firmanderne var der unge mennesker med meget forskellige livshistorier. To af dem mindedes deres første kommunion på Filippinerne og besluttede sig nu bevidst for dette næste skridt på deres trosvej. Den 28-årige Kaer motiverede sin fætter til også at deltage i forberedelsen. Adrian beskriver betydningen af sin tro således: »Jesus giver

mig en følelse af tryghed. Han er der for mig, når jeg er fortabt.« Carolina ønskede at opleve Guds kraft gennem firmelsen, inden hun forlader sit hjemland for at påbegynde en uddannelse.

Den hellige messe stod helt i Helligåndens tegn, som blev sammenlignet med fugle, der er hjemmehørende på Grønland: Lundefugle med deres farvestrålende ansigter står for troens glæde, snefinke for fred og sammenhold, og havlundefugle mindede om, at hvert menneske har modtaget særlige evner og gaver fra Gud, som det gælder om at opdage.

Tekst (forkortet) og billeder:
P. Jérôme de la Roulière

Nyt pastoralråd og forretningsudvalg

■ Bispedømmets nyudpegede pastoralråd mødtes for første gang i weekenden d. 20.-21. juni på Milling Hotel Park. Her blev et nyt forretningsudvalg valgt og linjerne tegnet op for de kommende fire år. Der blev bl.a. fremlagt ønske om, at pastoralrådet skal arbejde med bl.a. økonomi og kirkeskat, katekese, lægfolkets rolle, frivillighed, den synodale proces og inddragelse af unge og forskellige sproggruppe. Derudover vil rådet gerne have fokus på opfølgning, evaluering og implementering af arbejdet i rådet, gerne ved brug af arbejdsgrupper som arbejder imellem møderne.

Forretningsudvalget
Søren Clausen blev valgt som
formand af forretningsud-

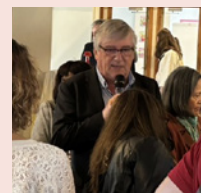
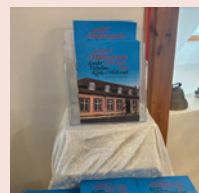
valget uden modkandidater. Han har været næstformand de sidste fire år. Søren ønsker som formand at arbejde for at pastoralrådet skal blive endnu bedre til at stille forslag til biskoppen med særligt fokus på den synodale proces. Han ønsker at være en inkluderende og lyttende formand. De øvrige medlemmer er Anette Clausen (næstformand), Alexander Bork, Filip Kuk Lazarow og Linh Nguyen med Eric Maillot, Hans Peter Pedersen og Knud B. Jørgensen som suppleanter.

Fuldt referat fra pastoralrådsmødet bliver publiceret på katolsk.dk i løbet af august.

Tekst (forkortet) og billeder:
Regitze Fuhrmann

1: Det nye pastoralråd samlet for første gang
2: Det nye forretningsudvalg

Festskriftet om Sankt Vilhelms menigheds historie er tilgængeligt for alle interesserede.

I Sankt Vilhelms fodspor – 40 år i Møllestræde

■ D. 14. juni fejrede Sankt Vilhelm menighed i Hillerød 40-års jubilæet for den nuværende kirkebygning.

Jubilæet blev markeret med en højtidelig pontifikalmesse med biskop Czeslaw som hovedcelebrant. Ud over sognepræst Jan Hansen koncelebrerede også Lars Messerschmidt, Paul Marx og Stephen Bejo – alle præster med tilknytning til menigheden – hvilket var med til at gøre dagen særlig.

Efter den højtidelige messe fortsatte festen i menighedsrummet, hvor der blev serveret grillmad, forårsruller, forskellige salater samt en stor lagkage. Stemningen var afslappet og festlig, og der var både fællesskab og samtaler på tværs af generationer.

Hillerøds Unge Katolikker stod for lege og aktiviteter, hvilket bidrog til, at også de yngste blev en aktiv del af fejringen.

I anledning af jubilæet havde sognepræsten sammen med Sebastian Olden-Jørgensen udgivet et festskrift om menighedens historie, som blev præsenteret under fejringen. Festskriftet er gratis og blev modtaget med stor interesse.

Menighedsrådets formand, Georg Høhling, holdt tale på menighedens vegne, og menighedsrådets festudvalg havde skrevet en festlig sang.

Dagen blev afsluttet med et lotteri med mange flotte præmier.

Tekst og billeder: **Ewa Angela Wegener**

Pastor Lars Messerschmidts 65-års præstejubilæum

■ D. 24. juni fejrede pastor Lars Messerschmidt 65-års jubilæum for sin præstevieelse ved en festlig taksigelsesmesse i Sankt Ansgars Domkirke.

Pastor Lars forestod selv fest- og taksigelsesmessen, mens seks præster koncelebrerede, og to diakoner samt mange ministranter medvirkede. Biskop Czeslaw var naturligvis til stede i koret. Han takkede pastor Lars for hans mangeårige og tro tjeneste i bispedømmet. Gennem 65 år som præst har p. Lars virket som kapellan ved domkirken, sognepræst i Hillerød, Ordrup og Esbjerg, været generalvikar, medarbejder og leder ved Den Kirkelige Domstol, åndelig vejleder og sjælesørger for utallige mennesker.

Efter messen fortsatte fejringen med reception i menighedslokalerne, hvor familie, venner, præster og menighedsmedlemmer markerede dagen.

■ Tekst og billeder: Ewa Angela Wegener

Aasebakken 2026

■ Hundredvis af mennesker fra hele Østdanmark deltog i årets Aasebakke-valfart. Stemningen var præget af glæde og fællesskab, og vejret viste sig fra sin bedste side – varmt, men uden skarp sol og med en let vind, som gjorde det behageligt at gå.

Fra tidlig formiddag bevægede grupper fra de mange menigheder og sprogfællesskaber sig gennem Rude Skov i en fælles procession. Undervejs lød både sang og bøn, især rosenkransbønnen, som bandt de forskellige grupper sammen i en stille, vedholdende rytme.

På pladsen foran klosteret blev der fejret pontifikalmesse med et stort antal præster fra Sjælland og øerne som koncelebranter. Præstestuderende, ministranter samt kor og klaver skabte en højtidelig

liturgisk ramme.

Årets valfart havde en særlig karakter i lyset af det igangværende 1200-års jubilæum for udsendelsen af Sankt Ansgar til Danmark. Relikvierne fra Sankt Ansgar var til stede under fejringen og blev båret frem og placeret foran alteret under messen.

Efter messen var der mulighed for mad, besøg ved stande fra bl.a. Caritas Danmark og Pastoral-Centret samt fællesskab.

Kl. 15 fulgte den officielle Maria-andagt. Denne blev afsluttet med tilbedelse af Kristus i Det Allerhelligste Sakramente, før både klosterets Mariastatue og Sankt Ansgars relikvier blev båret tilbage til klosterets kapel.

■ Tekst og billeder:
Ewa Angela Wegener

Valfart til Vore Frue af Øm 2026

■ Hundredvis af mennesker fra hele Jylland deltog i årets valfart til Vor Frue af Øm. Stemningen var præget af glæde og fællesskab på trods af vejret, som bød på både kraftig regn og torden, men heldigvis også enkelte opklaringer i løbet af dagen.

Ved ankomsten tog de mange frivillige »Engle« imod og viste vej.

Efter en velkomst ved biskop Czeslaw Kozon begyndte valfarten gennem skovområdet i tørvejr. Det varede dog kun få minutter, før regnen satte ind. Kort efter fulgte også torden, og pilgrimene blev hurtigt gennemblødt. Vejret lagde dog ingen dæmper på deltagernes engagement. Undervejs blev der både bedt rosenkrans og sunget Maria-hymner.

Da pilgrimene vendte tilbage til Ømborgen, blev valfartsruten afsluttet med tilbedelse af Kristus i Alterets Allerhelligste Sakramente.

Efter processionen kunne alle søge indenfor og spise medbragt mad eller købe varme retter.

Udenfor sørgede Danmarks Unge Katolikker for aktiviteter, leg og fællesskab for børn og unge. Der var desuden stande fra blandt andre Caritas Danmark, Stella Maris og Pastoral-Centret. I løbet af dagen gik biskoppen rundt blandt deltagerne og hilste på mange af de fremmødte.

Dagen blev afsluttet med pontifikalmesse med et stort antal præster fra de jyske menigheder som koncelebranter. Både dansk og vietnamesisk kor forskønnede messen med sang, og trods vejret blev valfarten et stærkt vidnesbyrd om tro og fællesskab. Ligesom ved valfarten på Aasebakken var Sankt Ans-gars relikvier til stede under hele dagen.

Tekst og billeder:
Ewa Angela Wegener

P. Allens 50-års præstejubilæum

■ Der var både glæde, taknemmelighed og stærkt fællesskab, da p. Allen George Courteau OMI d. 5. juni fejrede sit 50-års præstejubilæum.

P. Allens jubilæum blev markeret med en smuk og højtidelig messe i en fyldt Vor Frue Kirke i Herlev. Messen blev fejret på både dansk og engelsk, og menighedens glade og kraftfulde sang syntes næsten at løfte taget på kirken. Dagens tema var Den gode hyrde – et passende tema for en præst, der gennem et halvt århundrede har tjent Kirken og dens troende.

Under fejringen modtog p. Allen til stor overraskelse en fotocollage fra menigheden med billeder fra hans mange år som præst. Som afspejling af hans livslange engagement i tjeneste ønskede p. Allen, at eventuelle gaver i anledning af jubilæet i stedet blev givet som donationer til to udvalgte formål: Oblaternes mission for børn i Cameroun og Bonifatiuswerks velgørende arbejde.

Efter den hellige messe tog p. Allen sig tid til at hilse på alle, der strømmede ud af kirken, inden festlighederne fortsatte i præstegårdens have. Her blev der serveret frokost, og fællessangen satte endnu engang sit præg på dagen.

Biskop Czeslaw holdt tale, og også foreningen Tro og Lys bidrog med både hilsen og sang til jubilaren.

En festlig og varm dag sluttede med en af p. Allens yndlingskager – pavlova – til stor glæde for de mange fremmødte.

Tekst og billeder: Rosa Knudsen

Kaldstur for unge kvinder til Vadstena 2026

■ For nylig var en gruppe unge kvinder på kaldstur i Vadstena i Sverige. Det var en weekend fyldt med bøn, fællesskab, refleksion og inspirerende møder. Sammen var der tid til at fordybe sig i troen, skabe nye relationer og finde ro i smukke omgivelser.

Turen, arrangeret af Danmarks Unge Katolikker, handlede om at blive klogere på, hvad et kald egentlig er: Hvad er vi skabt til, og hvem er vi? Det er store og vigtige spørgsmål, som vi alle bærer på og ønsker at finde svar på.

Vi havde den kæmpe glæde at bo hos Benediktinersøstrene på Heliga Hjärtas Kloster, et utroligt gæstfrit ophold fyldt med skøn te, kage og vidunderlige samtaler. Der blev også plads til at nyde naturen med en forfriskende gåtur på hele 28 kilometer!

Undervejs besøgte vi desuden Birgittasøstrene i Vadstena Kloster og fik tid til nogle stille, eftertænksomme stunder i den smukke og historiske Vadstena Klosterkirke.

Det var de perfekte rammer til at slappe af, knytte stærke bånd og bare tage det hele ind.

Vi håber meget på at kunne arrangere en lignende tur igen til næste år!

■ Tekst og billeder: Sara Angelucci, DUK

P. Andrzej Papuga fejrede 40 år som præst

■ Jubilæet blev på mange måder en festlig, multikatolsk fejring, hvor flere menigheder deltog.

Messen blev holdt på polsk med en trykt oversættelse af p. Wiesław Staszko's prædiken. Kirsten Eilertsen Rehørst læste 1. og 2. læsning på dansk. Diakon Talal Anaie fra Den syrisk-katolske Kirke reciterede først og sang derefter Fadervor på aramæisk, som er det sprog, Jesus og hans disciple talte i deres dagligdag. Det var bevægende, og selv om man ikke forstod ordene, kunne man på en særlig måde følge med.

Efter messen var alle inviteret til grill med servering af et stort udvalg af udsøgte retter. Sankt Elisabeth-søstrene Miriam og Agnes fra Sankt

Annæ Kirke serverede en flot jubilæumskage, som pastor Andrzej selv skar for og delte ud. Herefter lød Plurimos Annos med så stor kraft, at det næsten føltes, som om taget på menighedslokalet løftede sig.

Der blev holdt festtale, hvor p. Andrzej's betydning for mange katolikker blev fremhævet både på polsk og dansk. P. Andrzej gav selv et fint indblik i Sankt Vincent Kirkes historie.

Alt i alt var jubilæet en festdag, hvor mennesker med forskellige kulturer og sprog var forenet i et stærkt katolsk trofællesskab.

■ Tekst (forkortet): Bohdan Luczynski, billeder: Alicja Funt

Kristi Legemes og Blods fest i Sankt Therese Kirke

■ Torsdag d. 4. juni fejrede biskop Czesław Kristi Legemes og Blods fest i Sankt Therese Kirke. Det blev en smuk og højtidelig aften med mange deltagere fra både værtsmenigheden og andre menigheder i hovedstadsområdet.

Efter den hellige messe bevægede processionen sig i bøn og sang gennem Rygaards Skoles have og videre ud på Bernstorffsvej. Trods varslet regn holdt vejret tørt, og den festlige stemning fortsatte.

Efter processionen inviterede Sankt

Therese Menighed til reception i menighedssalen. Her var der dækket op med et imponerende udvalg af mad, og mange benyttede lejligheden til at fortsætte fællesskabet.

■ Tekst og billeder: Ewa Angela Wegener

Norske biskop Fredrik Hansen indleder helgenkåningsproces for Sigrid Undset

■ Bispedømmet Oslos biskop, Fredrik Hansen, har indledt forberedelserne til en helgenkåningsproces for den katolske forfatter og nobelprismodtager Sigrid Undset (1882-1949).

»Hun er langt mere end en forfatter og nobelprismodtager. For os er hun et forbillede på kristen tro og et liv præget af dyder – et liv i søgen efter hellighed,« siger biskop Fredrik Hansen.

Han understreger, at enhver helgenkåring minder Kirken om, at hellighed er mulig for mennesker i alle tider:

»Også i vor tid kan vi leve troen i hele dens fylde. For Den katolske Kirke i Norge vil en ny helgenkåring kunne bidrage til større enhed i vort mangfoldige fællesskab. Jeg tror også, at en norsk helgen fra moderne tid vil kunne styrke vort trosliv. Sigrid Undset levede ikke så langt tilbage i tiden, at hendes liv og vidnesbyrd ikke stadig opleves som nærværende for os katolikker i Norge i dag.«

KILDE: katolsk.no – oversat og forkortet af Ewa Angela Wegener

Biskop Fredrik Hansen i domkirken i Oslo, FOTO: Marta Teresa Wade (katolsk.no)

FOTO: ANSA

Ekskommunikation af SSPX

■ Den 1. juli 2026 indsatte Præstebroderskabet Sankt Pius X (SSPX) fire nye biskopper uden paveligt mandat og imod pave Leo XIV's udtrykkelige vilje. Dagen efter offentliggjorde Dikasteriet for Troslæren et dekret, hvori bispevielserne blev betegnet som »en handling af skismatisk karakter.«

Som følge heraf pådrog de biskopper, der foretog bispevielsen, samt de fire nyviede biskopper sig automatisk (*latae sententiae*) ekskommunikation, en sanktion, som er forbeholdt Pavestolen. Årsagen var, at de bevidst gennemførte bispevielser uden det pavelige mandat, som kirkeretten kræver, og dermed begik en handling, der udgør et alvorligt brud på Kirkens enhed.

Dikasteriet offentliggjorde samtidig en forklarende note, der redegør

for ekskommunikationens kirkeretlige konsekvenser. Noten fastslår, at bispevielserne udgjorde en skismatisk handling med konsekvenser for de involverede gejstlige samt for de lægfolk, der formelt tilslutter sig den skismatiske holdning. Samtidig understreges det, at Kirken som en omsorgsfuld moder vil modtage alle, der ønsker at vende tilbage til fuldt fællesskab, og at de apostolske nuntier vil tilrettelægge de procedurer, som de lokale biskopper kan anvende i de enkelte tilfælde.

Alle katolikker opfordres til at forblive i fællesskab med paven, med biskopperne i kommunion med ham og med hele Kirken. De opfordres desuden til fremover at afholde sig fra at deltage i gudstjenester og aktiviteter arrangeret af SSPX.

■ Oversættelse og sammendrag af Ewa Angela Wegener

Pave Leo XIV's encyklika »Magnifica humanitas«: AI skal tjene menneskeheden – ikke koncentrere magten hos nogle få

■ På 135-årsdagen for »Rerum novarum« offentliggjorde pave Leo sin første encyklika, »Magnifica humanitas: Om beskyttelsen af menneskets værdighed i en tid præget af kunstig intelligens.« Paven reflekterer over Kirkens sociallære i en tid præget af kunstig intelligens og opfordrer til at værne om den storslåede menneskelighed, hvor Gud tager bolig, gennem fremme af sandhed, arbejdets værdighed, social retfærdighed og fred.

Magnifica humanitas tager udgangspunkt i en grundlæggende præmis: Teknologi er ikke en kraft i modsætning til mennesket og heller ikke i sig selv ond. Teknologi er dog aldrig neutral, fordi den formes af dem, der udvikler, finansierer, regulerer

og anvender den. Paven opfordrer derfor til at arbejde for det fælles bedste og til at »forblive menneskelige« gennem et modigt fælles ansvar og fællesskab, så verden kan erkende menneskehjertet som det sted, hvor Gud ønsker at bo.

Hele encyklikaen kan læse på Vatikanets hjemmeside på engelsk og andre sprog her: vatican.va/content/leo-xiv/en/encyclicals/documents/20260515-magnifica-humanitas.html

Pave Leos første encyklika Magnifica humanitas (zenit.org)

Klimahensyn som pligt

Fra Laudato si' til Magnifica Humanitas
Af **Nik Bredholt**

Den katolske kirkes sociallære har ikke altid talt direkte om klima eller om nødvendigheden af at tage hensyn til skaberværket. At klimaet i dag fylder så markant, er kommet i takt med den globale opmærksomhed på klimaforandringer – og netop dette viser sociallærens særlige karakter: Den er levende, dialogisk og forholder sig til de spørgsmål, der præger menneskers liv i den tid, de lever i. Sociallæren gør ikke krav på at være uforanderlig; den søger at læse tidens tegn og tale ind i dem.

Samtidig er det tydeligt, at respekten for skaberværket og omsorgen for de mest udsatte altid har været grundlæggende pejlemærker i kirkens lære og i pavernes sociale og økonomiske rundskrivelser. Klimahensyn er derfor ikke et brud med traditionen, men en aktualisering af dens dybeste intuitioner.

LAUDATO SI' – ET VENDEPUNKT
Med pave Frans' rundskrivelse Laudato si' kom klimadebatten

for alvor ind i kirkens centrum. Rundskrivelsen udkom i efteråret 2015, netop mens verdens ledere forberedte sig på klimatopmødet i Paris. Timingen var ikke tilfældig: Paven ønskede at påvirke samvittigheden hos beslutningstagerne, og Paris-aftalen fra december 2015 blev siden et globalt referencepunkt for politiske beslutninger om klima – både i Danmark og internationalt.

Udgangspunktet for Laudato si' er, at Kirken ikke kan være tavs, når samfundsanliggender berører menneskets værdighed. Kirkens opgave er at skabe håb, inspirere til handling og minde om, at mennesket er ansvarligt for sine omgivelser. I en tid med dybe økologiske kriser er dette ansvar også et klimaansvar.

Titlen Laudato si' – »Lovet være du« – er hentet fra Frans af Assisis solsang, skrevet kort før hans død i 1226. Solsangen er en lovprisning til Gud for hele skabningen, hvor naturens elementer tiltales som brødre og søstre. Det er et poetisk udtryk for, at alt er skabt af Gud, og

derfor har naturen krav på respekt og omsorg. Denne forståelse var radikal i Frans' egen tid og lyder i dag næsten profetisk.

Det er heller ikke tilfældigt, at den tidligere pave valgte navnet Frans. Oprindeligt for at ære Frans af Assisis fokus på de fattige og udstødte, men også for at videreføre hans dybe respekt for naturens rigdom. Pave Frans har gjort denne arv til sin egen og bærer i sit engagement for klimaet Frans af Assisis ånd videre.

Med Laudato si' slog pave Frans fast, at tiden for benægtelse og passivitet er forbi. Rundskrivelsen forbinder kampen mod klimaforandringer med nødvendige adfærdssændringer og kollektive tiltag. Den peger på, at menneskets forhold til naturen må genoprettes, og den henter inspiration i Bibelen: Menneskets liv bygger på tre nært forbundne relationer – til Gud, til næsten og til jorden. Når disse relationer brydes, opstår synd og uretfærdighed.

»Som katolikker, men også som mennesker af god vilje, er vi kaldet til at tage klimakrisen dybt alvorligt.«

ØKONOMI, ULIGHED OG EN BRUG-OG-SMID VÆK KULTUR

I rundskrivelsen fremhæver pave Frans to særlige bekymringer: For det første den økonomiske eksklusion, hvor mennesker udelukkes fra samfundets økonomiske liv og dermed mister både muligheden for at bidrage og for at modtage. Ulighed bliver en strukturel hindring for menneskelig værdighed.

For det andet kritiserer han den moderne »brug-og-smid-væk«-kultur, som ikke kun handler om madspild og billige varer, men også om mennesker – især unge – der betragtes som »til overs«. Økonomien er ikke et neutralt system styret af naturlove; den er et menneskeligt anliggende, der må underkastes etisk refleksion. Uretfærdige strukturer er ikke abstrakte – de er forbundet med konkrete handlinger og valg.

Da pave Frans døde, frygtede mange, at engagementet omkring miljø og Laudato si' ville miste kraft. Men pave Leo XIV har – på trods af kun et år i embedet – gjort det klart, at han ikke blot viderefører Laudato si', men udbygger den. Hans tilgang viser tre tydelige spor.

■ EN TYDELIGERE ÅNDELIG DIMENSION

Ved en konference den 1. oktober 2025, organiseret af Laudato Si'-bevægelsen, understregede pave Leo, der blev valgt i maj samme år, at de udfordringer, som Laudato si' identificerede, er »endnu mere relevante i dag end for ti år siden«. Han fremhævede, at krisen ikke kun er politisk og social, men også dybt åndelig. Den kræver det, pave Frans kaldte »hjerterets omvendelse«.

Miljøkrisen er således ikke blot en teknisk udfordring, men et spørgsmål om menneskets indre orientering. Indre fred, social

retfærdighed og omsorg for skaberværket er uadskillelige – en direkte videreførelse af Frans af Assisis økologiske vision.

■ EN STÆRKERE GLOBAL POLITISK KONTEKST

Hvor pave Frans især fokuserede på klimakrisen og økonomiske strukturer, har pave Leo tydeliggjort, at krig og geopolitisk ustabilitet er en direkte hindring for den grønne omstilling. Konflikter dræner ressourcer, politisk opmærksomhed og investeringer, som burde gå til klimaindsats og biodiversitet.

Derfor taler Leo XIV om en »integreret økologi«, hvor fred, social retfærdighed og miljøbeskyttelse ses som ét samlet projekt. Det er en markant udvidelse af Laudato si' og dens sociale dimension.

Han har samtidig aktivt støttet Laudato Si'-bevægelsen og opfordret kirker, skoler, ordensfællesskaber og civilsamfund til fortsat mobilisering. Dette ses i hans møder med bevægelsens ledere og hans markering af rundskrivelsens 10-års jubilæum.

■ KLIMA OG GLOBALE TOPMØDER

Pave Leo har peget på COP30 og FN's Vandkonference 2026 som afgørende begivenheder, hvor verdens ledere må lytte til »jordens og de fattiges råb«. Han bruger Laudato si' som moralsk ramme for international politik – som Frans gjorde – men med endnu større vægt på globalt ansvar og kommende generationer.

BORGIO LAUDATO SI – OG FORBINDELSEN TIL MAGNIFICA HUMANITAS

I juni afholdt pave Leo en række dialogdage under titlen »Borgio

Laudato Si« i Castel Gandolfo – et sted skabt som konkret videreførelse af visionen i Laudato si'. Den 19. juni talte han om rundskrivelsens centrale elementer og kobled dem med sin egen nye rundskrivelse om kunstig intelligens, Magnifica Humanitas. Her fremhævede han behovet for økologisk, social og økonomisk transformation og opfordrede til synodal dialog og opbygning af en civilisation af kærlighed.

Selvom talen ikke var en detaljeret teologisk udlægning, var den en klar og eksplicit understregning af Laudato si's fortsatte relevans og af de initiativer, der udspringer af den.

PAVE LEO XIV UDVIDER ARVEN FRA LAUDATO SI'

Man kan derfor sige, at pave Leo ikke blot viderefører Laudato si' – han udvider den:

- Fra økologi til integral økologi og kombinerer miljø, fred og social retfærdighed
- Fra strukturel kritik til åndelig omvendelse
- Fra paveligt initiativ til globalt kirkeligt fællesskab

Pave Leo fremstår som den, der bærer Frans' grønne vision videre ind i en ny geopolitisk virkelighed, hvor kampen for miljøet ikke kan adskilles fra kampen for fred.

Som katolikker, men også som mennesker af god vilje, er vi kaldet til at tage klimakrisen dybt alvorligt. Det er ikke blot i tråd med pave Frans' vision, men også med pave Leos udvidelse af den. Klimahensyn er ikke et politisk modefænomen, men en del af Kirkens grundlæggende omsorg for skaberværket og for de mennesker, der rammes hårdest.

Det er en pligt – og en mulighed for at vidne om håb i en verden, der har brug for det. ■

For Agnieszka hænger katolsk tro og klimahandling sammen: Det er ikke et martyrium at undvære en flyrejse til Thailand

Agnieszka Nielsen og hendes familie forsøger at leve klimavenligt ved at undgå unødvendigt forbrug og finde kvaliteter og glæder i det nære. Med tiden er hendes katolske tro og hensynet til klimaet blevet tæt forbundet

Af **Malene Fenger-Grøndahl**

Når Agnieszka Nielsen tager på arbejde i Klimadatastyrelsen, foregår det på cykel eller i bus, for familien, som omfatter hendes mand William og parrets tre børn, har ingen bil. Det er en bevidst beslutning, for de vil gerne gøre deres til at bremse klimaforandringerne og sørge for, at alle Jordens ressourcer ikke er opbrugt, når de næste generationer kommer til. På samme måde er familien bevidst om at købe genbrug eller god kvalitet, så de ikke understøtter miljøskadelig produktion for selv at spare penge.

»Vi har besluttet at leve sådan, at vi handler ud fra vores værdier og vores tro, så vidt det er muligt – eller at vi i hvert fald tager bevidste valg i stedet for blot at tænke, at vi gør det, vi har lyst til. Jeg føler ansvar for at gøre noget på både det individuelle og kollektive plan – som menneske og som katolik,« siger Agnieszka Nielsen.

Hun er født i 1988 og vokset op i Polen i en familie, hvor hun blev præget af, at forældrene var nøjsomme og passede godt på de ting, de havde.

»Mine forældre var præget af at komme fra ret små kår og have levet i et kommunistisk samfund, hvor der ikke var ret meget at få. De var

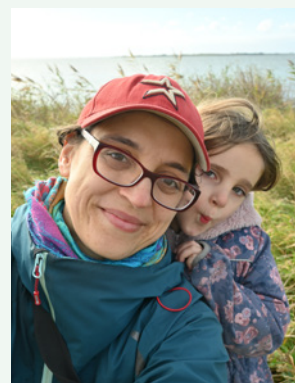
meget opmærksomme på at passe på de ting, de havde, og jeg blev opdraget til at gøre det samme. Deres motivation var nok mest bevidstheden om, at der ikke var ret mange ressourcer til rådighed lokalt, mens jeg med tiden har fået et perspektiv, der er mere globalt,« siger hun.

BLEV RAMT AF TRUSLER MOD PANDAEN

Allerede som barn og ung ramte det noget i hende, når hun læste avisartikler eller så indslag i tv, der handlede om arter, som var udryddelsestruet.

»Dengang husker jeg, at jeg hørte om, hvordan pandaen og gorillaen var truet af menneskelig aktivitet, og jeg mærkede en smerte og frygt. Tænk, hvis jeg ville være medskyldig i, at nogle arter, som ikke engang kunne forsvare sig, forsvandt?« siger hun.

Lige præcis pandaen og gorillaen lykkedes det at redde, men mange andre arter er forsvundet, og selv om der før har været masseuddøen af arter på Jorden, er det for Agnieszka en frygtelig tanke, at mennesket vil kunne være skyld i en ny masseuddøen, ligesom hun har det meget svært med tanken om,

AGNIESZKA NIELSEN

- Født 1988 i Polen. Har en kandidatgrad i matematik fra England og en kandidatgrad i miljøteknologi fra Danmark.
- Er ansat i Klimadatastyrelsen.
- Bor i København NV med sin mand og parrets tre børn.
- Familien er aktiv i Sakramentskirken på Nørrebro.

»Som katolik har jeg en bevidsthed om døden, men også om opstandelsen. At vi er skabt til liv og til at indgå i Guds frelsesplan«

AGNIESZKA NIELSEN

at menneskers forbrug medfører klimaforandringer, som kan gøre store dele af Jorden ubeboelig både for dyr og mennesker.

»Som katolik har jeg en bevidsthed om døden, men også om opstandelsen. At vi er skabt til liv og til at indgå i Guds frelsesplan, ikke til at sprede død eller ødelægge det skabte, som vi er blevet indsat som forvaltere af. Derfor synes jeg ikke, at jeg kan undskylde mig med, at alle andre også flyver til Thailand, eller at jeg bare gerne vil leve et behageligt liv. Jeg forsøger at vende det om og tænke mere over, hvad jeg har, end hvad jeg giver afkald på – og så er jeg nysgerrig på, hvilke gode ting der også kan ligge i at give afkald,« siger hun.

BESØGER FAMILIEN I POLEN MED TOG

Konkret har Agnieszka og hendes mand besluttet at spise mindre kød og undlade flyrejser undtagen i ganske særlige tilfælde. Når de skal besøge Agnieszkas familie i Polen, foregår det med tog, mens hendes forældre typisk rejser i bil, når de skal besøge datteren og hendes familie i Danmark.

»Vi kender mennesker, der har familie på et andet kontinent, og for dem er det selvfølgelig et andet spørgsmål. Jeg mener ikke, at vi alle skal gøre præcis det samme. Men man kan kigge på, hvor man hver især kan give afkald, uden at det behøver at koste så meget. Vi kender jo ikke engang alle de smukke steder i Danmark og Europa, så hvorfor skulle det være nødvendigt at rejse til Japan, eller Vietnam, selv om det er steder, jeg drømmer om at besøge? Det kan jeg måske gøre, når der er udviklet flybrændstof, som ikke udleder så meget CO₂,« siger hun.

Agnieszkas interesse for miljø

og klima var medvirkende til, at hun valgte at uddanne sig inden for naturvidenskab. Hun tog først en kandidatgrad i matematik i England og derefter en kandidatgrad i miljøteknologi i Danmark.

»Jeg ville hellere forsøge at gøre noget end blot at give op. Jeg mener også, at det er en pligt, der ligger i min tro. At jeg må tage ansvar som et svar på Guds kærlighed,« siger hun.

Det er dog først med tiden, at hendes tro og hendes handling i forhold til klimaet er kommet til at hænge tæt sammen og forstærke hinanden. I første omgang var interessen for naturen og ønsket om at bidrage til en grønnere fremtid det, der drev hende uddannelsesmæssigt – kombineret med en god portion eventyr- og rejse lyst. Hun valgte at studere i London, og det var nærmest et kultur- og religionschok for den unge kvinde, der var vokset op i en landsby med omkring 3000 indbyggere, hvor alle var katolikker, bortset fra en enkelt familie, der bekendte sig til Jehovas Vidner.

»I landsbyen var der et meget homogent miljø, hvor det at gå i kirke var en norm, som man fulgte, uden at man nødvendigvis tog så meget stilling til troen,« siger hun.

KUNNE IKKE UNDVÆRE MESSEN
I London mødte hun stor religiøs diversitet og oplevede, at religion og tro for mange var noget perifert eller næsten eksotisk.

»Når mine medstuderende fandt ud af, at jeg gik i kirke og havde en religiøs praksis, var de overraskede og undrede sig. De var ikke aggressive eller negative, bare forundrede. Deres spørgsmål fik mig til at reflektere over, hvad troen egentlig betød for mig, og jeg fandt ud af, at den på en eller anden måde var

nødvendig. Jeg kunne ikke undvære messen og det at være en del af en kirke,« siger hun.

Da hun under studiet skulle på udveksling, blev det mere eller mindre tilfældigt København, hun kom til. Her mødte hun sin nuværende mand, som var vokset op uden noget tæt forhold til kristendom, og som på det tidspunkt egentlig havde afgjort med sig selv, at han ikke havde behov for kirke eller tro.

»Da han fandt ud af, at troen betød ret meget for mig, sagde han, at jeg ikke skulle regne med, at jeg kunne omvende ham, og jeg skulle ikke missionere over for ham,« fortæller Agnieszka Nielsen.

Da hun skulle tilbage til London, holdt parret forbindelsen, og han begyndte på egen hånd at undersøge den katolske tro. Det førte til, at han besluttede at konvertere til den katolske tro, og det har ifølge Agnieszka været helt afgørende for dem som ægtepar.

»Det gør en stor forskel, at vi kan gå til messe sammen og vokse i troen sammen – og at vi er enige om at opdrage vores børn med katolske værdier. Det slår også igennem i vores måde at prioritere en grøn livsstil,« siger hun.

GRØN KIRKE OG GRØNNE SALMER

De tre børn går på Sankt Ansgar Skole på Nørrebro, hvor hendes mand sidder i skolebestyrelsen, og hele familien kommer i Sakramentskirken, der er nabo til skolen. Her har Agnieszka været engageret i processen med at gøre kirken til Grøn Kirke – en certificering, som Danske Kirkers Råd står bag, og som kræver, at kirken på en lang række områder har en miljø- og klimavenlig praksis.

I Sakramentskirken har man

»Det gør mig ikke bange, men det gør mig bevidst om, at vi kan og skal handle, både som borgere og som troende.«

AGNIESZKA NIELSEN

bl.a. udskiftet alle pærer løbende til LED-pærer, og man opfordrer menigheden til at undlade at komme i bil til kirke – også på grund af de begrænsede parkeringsmuligheder. Desuden har man skåret ned på brugen af engangsservice og lignende.

»Vi har ikke en masse jord, som ellers er en afgørende faktor i for eksempel folkekirken, når det kommer til Grøn Kirke. De konkrete tiltag, vi kan gøre i kirken, er ikke så store. Til gengæld arbejder vi med at øge bevidstheden i menigheden om de valg, vi træffer uden for kirken,« siger hun.

Det sker for eksempel gennem undervisningen af børn der forbereder sig til 1. kommunion, som Agnieszka er en af tovholderne for.

»Vi taler med børnene om, hvad det vil sige, at vi er skabt som en del af Guds skaberværk og er sat til at forvalte det,« siger hun.

Derudover indgår der jævnligt salmer i messen, som er udvalgt efter deres skabelsesteologiske fokus – og de indledes med en kort forklaring for at gøre menigheden opmærksom på, hvordan salmernes indhold kan kobles til hverdagens

praksis og til politisk stillingtagen.

»Jeg mener ikke, at vi som kirke skal lade os korrumpere af magten eller blive infiltreret i det politiske. Men for mig er det blevet vigtigere og vigtigere at handle på flere planer. Det er ikke nok for mig at tage klimavenlige valg i min hverdag; jeg deltager også i demonstrationer til fordel for klimaet, fordi jeg mener, at det er nødvendigt at skubbe på for politisk handling på nationalt og globalt niveau,« siger hun.

PAVEN SKAL TURDE SIGE DET UPOPULÆRE

Hun mener, at politikere og virksomheder skal have klar besked om, at borgere og forbrugere faktisk er parate til at ændre livsform og villige til at træffe valg, der 'gør ondt'.

»Hvordan kan vi forvente, at politikerne, som gerne vil genvælges, tager beslutninger til fordel for klimaet, hvis vi ikke klart udtrykker, at vi er villige til at ofre noget?« spørger hun.

Samtidig understreger hun, at hun ikke mener, at det er noget stort offer at afstå fra at spise kød hver dag eller at undvære en bil i den si-

tuation, hun og hendes familie er i.

»Det er ikke noget martyrium at skrue lidt ned for forbruget eller undvære en flyrejse til Thailand. Vi er nødt til at ændre på retorikken omkring vores valg, så vi kan se et godt liv for os, der samtidig er klimavenligt,« siger hun.

I sit arbejde i Klimadatastyrelsen er hun dagligt konfronteret med de tydelige konsekvenser af klimaforandringerne, sådan som de viser sig i form af risiko for oversvømmelser og ændringer i grundvandsstanden.

»Det gør mig ikke bange, men det gør mig bevidst om, at vi kan og skal handle, både som borgere og som troende. Derfor er jeg også glad for, at pave Leo tør at udtale sig om emner, som er politiske – for eksempel krig. Det synes jeg, at han gør på en meget afbalanceret måde, hvor han viser, at han ikke vil tie om, hvad det rigtige er, selv om det kan være upopulært. Det er nødvendigt med politisk handling, når det kommer til for eksempel krig og klimakrise, og derfor må kirken turde udtale sig politisk – for at fremme det gode, som er kernen i vores katolske tro,« siger hun. ■

Nordens ordensfolk i front for bevarelsen af skaberværket

Forsøger man at danne sig et overblik over bedrifter for miljø og klima i den hjemlige katolske Kirke, kan man i dag nemt komme til kort. Nærmere eftersyn viser dog, at indsatsen for skaberværket spirer og gror i et bestemt hjørne af det kirkelige landskab – navnlig ordenslivet. Fra organiseret aktivisme mod minedrift hos Benediktinerinderne på Mariavall i Sverige til kompostering på Vor Frue Kloster i Birkerød finder man ordensfolk, som på hver deres måde svarer på »de fattiges skrig og jordens skrig« (Laudato si'). I det følgende har jeg talt med søster Angela Rammé fra Sankt Joseph Søstrene og bror Björn Bredahl, der på forskellig vis arbejder for at drage katolikker dybere ind i omsorgen for det skabte.

Af **Naja Mottelson**

»Vi i Norden forbruger og forurener mest ved vores levevis, og det fører også til en ubalance i naturen. For at skabe retfærdighed må vores forbrug være mere beskedent.«

SØSTER ANGELA RAMMÉ

SANKT JOSEPH SØSTRENE I KOKKEDAL: NATURMEDITATION OG NØJSOMHED

På Sankt Joseph Søstrenes re-
trætecenter Stella Matutina er
fokus på skaberværket en fast del
af retræteprogrammet. I stedets
værdigrundlæg, som er ophængt
forskellige steder i huset, kan man
bl.a. læse, at »verden i dag udfordrer
og forpligter os til at arbejde for en
bæredygtig livsstil, præget af enkel-
hed og omtanke, der er grundlag
for at bevare Guds skaberværk.«
»Vi arbejder meget med *Laudato si'*,«
fortæller sr. Angela Rammé CSJ. I
dag er det søstrenes hovedopgave at
formidle og udbrede bevidstheden
om at værne om skaberværket til re-
trætedeltagere, medvandrere og de
troende, der samles i stedets kirke.
I fokus er især den årlige fejring af
skabelsestiden og Jordens dag (en
international mærkedag dedikeret
til miljøbevidsthed og klimahand-
ling, som fejres 22. april).

EN BEGYNDELSE MED PAGTEN FOR JORDEN OG JOHANNESVANGELIET

Sankt Joseph Søstrenes engage-
ment i miljø og klima har rødder
der går længere tilbage end Pave
Frans og udgivelsen af *Laudato Si'*.
»Da jeg indtrådte i 1981, var det me-
get tiltalende for mig, at søstre-
ne var så socialt engagerede, og vi har

altid været meget optagede af f.eks.
arbejdet for at hjælpe flygtninge-
familier,« fortæller sr. Angela.
»Ærefrygten for skaberværket har
nok også altid været der, men vi
oplevede, at der var et opbrud om-
kring årtusindskiftet, hvor *Pagten
for Jorden* blev udformet.« *Pagten
for Jorden* (også oversat som '*Jor-
dens Charter*') er et international
manifest, som fremsætter et funda-
mentalt etisk regelsæt for opbyg-
ningen af et retfærdigt, bæredyg-
tigt og fredeligt verdenssamfund.
Dokumentet blev en vigtig kilde
til inspiration for den internatio-
nale søsterorden. Søster Angela
forklarer, at man fandt samklang
imellem Pagten principper på den
ene side og tanker fra ordenens
grundlægger p. Jean-Pierre Médai-
lle SJ på den anden. »Jesu ønske
om at alle må være ét (Joh.17:21) er
drivkraften i Sankt Joseph Søstre-
nes spiritualitet. At skabe enhed
gælder både medmennesket, Gud
og hele skaberværket. Jorden er
vores fælles hjem, og vi har et uni-
verselt ansvar.«

ETISK LIVSFØRELSE OG SOCIAL RETFÆRDIGHED

En del af kommunitetets enga-
gement kommer til lavpraktisk
udtryk i den måde, de forvalter
deres ressourcer og udformer
deres vaner som fællesskab på; her

prøver de så vidt muligt at købe
økologisk, være omhyggelige med
energien og spise mere vegetarisk.
Denne nøjsomhed er en naturlig
del af ordenslivets etik, fortæller sr.
Angela. »Vi i Norden forbruger og
forurener mest ved vores levevis,
og det fører også til en ubalance
i naturen. For at skabe retfærdig-
hed må vores forbrug være mere
beskedent.« Dette er dog ikke kun
en sur pligt, præciserer hun. »Vi
må lære at se positivt på det; det er
ikke kun askese, men et lykkeligt
liv, hvor man nyder, hvad man har.
Denne livsstil fremhæver, at 'min-
dre er mere'. Dette er muligt, når
man følger den hellige Ignatius af
Loyolas (1491–1556) princip om, at
det handler om at »smage tingene
indefra«. Ignatius siger »for det er
ikke mængden af viden, der mætter
og tilfredsstiller sjælen, men det at
leve sig ind i og at smage og nyde
tingene indefra« (*Åndelige Øvelser
anmærkning 2*). Det handler altså
ikke om at købe eller læse eller spi-
se så meget som muligt, men om
at genopdage langsomhed, nærvær
og fordybelse.«

»GUD TALER IGennem SKABELSEN«: NATURMEDITATION PÅ STELLA MATUTINA

På Stella Matutina i Kokkedal spiller
skaberværket og den omkringliggen-

Ignatius siger »for det er ikke mængden af viden, der mætter og tilfredsstiller sjælen, men det at leve sig ind i og at smage og nyde tingene indefra«

1: Laudato si'-haven i Lund 2: Broder Björn 3 + 4: Inspirationsdag med fokus på klima på Stella Matutina i 2019.

»Naturen kan hjælpe folk med at blive mere nærværende, slår tankerne fra og at få lov til bare at være.«

SØSTER ANGELA RAMMÉ

de natur også en vigtig åndelig rolle i kommunitetets retrætevirksomhed. Her starter mange retræter med en naturmeditation, som skal hjælpe folk med at slippe hverdagens bekymringer og åbne sig for bønnen. »Naturen kan hjælpe folk med at blive mere nærværende, slår tankerne fra og at få lov til bare at være. I naturen skal vi ikke præstere og vi har lov at være den vi er; et egetræ vil jo ikke være et birketræ. Naturen hjælper os også til ikke at se os selv som midtpunkt hele tiden, men som en del af skabelsen. Alt er forbundet, f.eks. når træerne ånder ud, er det netop den ilt, vi har brug for.« Sr. Angela mener, at en bevidsthed om en dybere forbundethed vil lede til større omsorg for det skabte. »Vi vil gøre opmærksom på, at Gud taler igennem skabelsen. Det er faktisk et opråb om medfølelse med det liden- de skaberværk. Og hvis jeg oplever, at noget eller nogen som jeg holder af, lider, vil jeg tage vare på det.«

DOMINIKANERBRØDRENE I LUND: HAVEBRUG OG FÆLLESSKAB

En kort togrejse fra København finder man i Lunds bymidte Dominikanernes hus på Sandgatan, klos op ad byens middelalderuniversitet. Her kan man fordybe sig i klassiske dominikanske gøremål som forelæsningsrækker og filosofiske studiegrupper – eller hjælpe med at hygge økologiske kartofler. Dominikanerne lægger nemlig også hus til den såkaldte Laudato si'-have: kommunitetets klosterhave, som danner ramme for et både praktisk og åndeligt fællesskab rettet mod økologisk omvendelse.

FRA PRYDHAVE TIL PERMAKULTUR

Arbejdet med Laudato si'-haven begyndte i 2021, da br. Björn

Engdahl op vendte tilbage til Lund efter studier i Frankrig. Her fik han ansvar for kommunitetets klosterhave på ca. 900 kvm, som dengang var en konventionel prydhave med roser og blomster. Haven er i dag under br. Björns ledelse forvandlet til en såkaldt permakulturvej: en haveindretning, der går ud på at skabe bæredygtige, selvregulerende systemer ved at efterligne naturens egne mønstre og kredsløb – fx ved at indsamle vand fra klosterbygningernes tage. »Pointen med permakultur er at bære frugt,« forklarer han, »så vi planter blandt andet frugt og grønsager i haven. Men den skal også bære frugt i menneskeligt fællesskab.« Laudato si'-haven vedligeholdes derfor i dag af en gruppe frivillige, der samles om at plante, luge og høste, men også om socialt samvær og fælles måltider i haven.

IKKE BARE PLANTEDYRKNING – OMVENDELSE!

Både det praktiske havearbejde og fællesskabet har dog et dybere åndeligt mål. »Det store spørgsmål er den omvendelse, der kræves for at indse vores ansvar for det skabte,« fortæller br. Björn, »at det skabte har sin egen værdi, som vi skal respektere. Det kræver et kontemplativt blik – det er ikke nok kun med praktiske løsninger.« Laudato si'-haven danner derfor også ramme om meditation, foredrag og pilgrimsvandring, hvor man sammen fordyber sig i Kirkens lære om skaberværket og hvad, den betyder for vores respons på miljøet og klimaets udvikling. »Vi lever alle sammen i det moderne verdensbillede, hvor vi har mistet noget vigtigt.« Her opfatter vi naturen noget separat fra og underkastet mennesket – en attitude, som er svær, men nødvendig at aflægge sig.

VI MÅ INDDRAGE DET SKABTE I FORKYNDELSEN

»Skaberværket spiller ikke en stor rolle i forkyndelsen i dag,« fortæller br. Björn, »men Kirken er langsom; vi har haft 400 år med teologi om frelse og forsoning, hvor skabelsteologien ikke har fyldt så meget.« Som et sakramentalt folk kan vi løbe en risiko for at reducere frelsen til privatsfæren, mens det fælles ansvar for kloden fremstår systemisk og abstrakt. »Det kan nemt blive meget personligt: noget jeg tager imod, for at jeg skal blive bedre.« Her fremhæver br. Björn betydningen af at inddrage skaberværket i selve forkyndelsen, som de prøver i Laudato si'-haven. »Der findes en vækkelseskraft i det skabte. Gud findes i alt, hvad han har skabt, og troen bliver halv, hvis vi ikke tager det med – det bliver faktisk en form for blasfemi.«

ET NETVÆRK FOR MENNESKER OG JORDEN

Den seneste spire i br. Björns projekt blev sået i januar 2026. Her startede han sammen med en ung lægmand fra Stockholm 'Katolskt nätverk för människan och jorden'; et nyt netværk for katolikker og katolske grupper, som mødes online for at inspirere og støtte hinanden i grønne tiltag for at bringe natur og klimahensyn i ind i det svenske menighedsliv. »Målet er, at det skal lande lokalt; det er rettet mod almindelige katolikker, som kunne være interesserede, og som kan inspirere hinanden. Det kan være idéer til skabelstiden, men også helt små aktiviteter.«

Med det nye netværk håber br. Björn, at den samme omsorg for skaberværket, man plejer i Lund, også vil sætte rødder i de svenske katolske menigheder. Rødder, som vi kan håbe, vil vokse hele vejen over Øresund. ■

BLIV GRØN: Grøn Kirke – et nationalt tros- netværk i taknemmelighed, respekt og omsorg for skaberværket

Grøn Kirke er et netværk under Danske Kirkers Råd, som består af kirker, kirkegårde, skoler og organisationer, der arbejder med klima og bæredygtighed som en del af deres kristendomsforståelse. Lige nu tæller netværket mere end 400 grønne kirker i hele Danmark, herunder tre katolske (Sankt Ansgar og Sakramentskirken i København og Sankt Vincents Kirke i Helsingør). Netværket udvikler bl.a. oplysningsmateriale, holder kurser og konferencer og sætter initiativer i gang, som på forskellig vis kobler det teologiske og det praktiske, når det kommer til grøn omstilling.

HVORFOR NETOP ET DANSK, ØKUMENISK NETVÆRK?

Grøn Kirkens formål er med et kirkeligt og teologisk udgangspunkt at inspirere og motivere til at tage et medansvar for de klima- og miljøudfordringer, verden står overfor. Her møder danske kirkesamfund mange af de samme, fælles udfordringer, som gør netop det nationale fællesskab særligt givende. Derfor fokuserer Grøn Kirkens projekter også på det fælles, økumeniske grundlag, vi deler på tværs af trosretning – og glæder sig over bidraget fra bl.a. katolske repræsentanter i den fælles arbejdsgruppe.

NATIONALE RØDDER, GLOBALE TRÅDE

Indsatsen for skaberværket kan dog aldrig være udelukkende national; vores valg og levevis i Norden vil altid få konsekvenser for vores brødre og søstre i det globale syd. I Grøn Kirke søger man derfor at koble det lokale og globale igennem netværkets internationale projekter, hvor kirkelige organisationer som bl.a. Folkekirkens Nødhjælp at tydeliggøre, at både de kirkelige fællesskaber og klimaudfordringerne går på tværs af grænser og kulturforskelle.

SKABELSESTIDEN I GRØN KIRKE

Netop det globale perspektiv gør sig også gældende i den årligt tilbagevendende økumeniske fejring af skabelsens underfulde mysterium, som bliver beskrevet nærmere i dette magasin. Som netværk er Grøn Kirke særligt investeret netop i skabelsestiden og deltog, da kirkefolk fra hele verden sidste år mødtes i Assisi med formålet om at udbrede Skabelsens Dag som en festdag i den kristne kalender. Her tilbyder Grøn Kirke også et væld af ressourcer til menigheder, som er interesserede i at markere skabelsestiden i deres kirke – herunder bønner, velsignelser og inspiration fra andre tiltag som sanse- og ►

Grøn Kirkes formål er med et kirkeligt og teologisk udgangspunkt at inspirere og motivere til at tage et medansvar for de klima- og miljøudfordringer, verden står overfor.

- ▶ pilgrimsvandring og sange. Alt dette er tilgængeligt på www.gronkirke.dk, uagtet om man er medlem eller ej.

SÅDAN BLIVER MAN GRØN KIRKE

Medlemskab af netværket opnås ved at gennemgå en tjekliste af grønne tiltag og justeringer. Listen rummer så forskellige indsatser som at afholde andagter med fokus på skaberværket og købe fairtrade kaffe til energigennemgang af bygninger, og CO₂-kompensation ved flyrejser og affaldssortering. Der findes forskellige tjeklister for hhv. kirker, kirkelige organisationer, kirkegårde og til skoler med kristent værdigrundlag; fælles for dem er, at skal man skal kunne sætte kryds ved 25 ud af i alt 48 punkter; når dette er gennemført, kan man melde sig ind i netværket og få adgang til de forskellige ressourcer, det stiller til rådighed. For mange kirker er de første 25 punkter ikke svære at opnå – men ved at nedsætte en grøn arbejdsgruppe og gennemgå listen årligt, er der mulighed for at få inspiration, sparring og støtte til gradvist at komme dybere i det grønne arbejde.

STYRK DE GRØNNE MÅLTIDSFÆLLESSKABER – BOOK ET FOREDRAG

Siden starten af 2025 har Grøn Kirke arbejdet med et særligt fokus på bæredygtig mad, måltider og spisevaner, i hjemmet såvel som i kirkens liv. Det har bl.a. resulteret i hæftet 'Et bæredygtigt middagsbord' og en serie af foredrag og madlavningsworkshops hos kirker på tværs af Danmark. Er du eller en anden i din menighed interesseret i at booke eller deltage i et sådant – eller i at høre mere om Grøn Kirke i al almindelighed? Så skriv til gronkirke@gronkirke.dk. ■

Elbiler i bispedømmet

Fordelen ved at overgå til elbiler er mange, men hvis vi i denne sammenhæng ser bort fra de økonomiske fordele og fokuserer på de miljømæssige, så er begrundelserne følgende:

- Ved kørsel i en elbil er der ingen udledning af CO₂ og dermed ingen luftforurening
- Der er ingen restriktioner på kørsel i miljøzoner, som indføres i alle store og større byer
- Elektricitet kommer fra vind, sol og vand, alle naturlige ressourcer
- En elbil anvender ca. 90 % af energien i batteriet, hvilket er mere energieffektivt end en diesel- eller benzindrevet bilmotor

Hvilket er de primære årsager til, at EU udfaser benzin- og dieselmotorer på sigt.

I øjeblikket er 10 % af Ansgarstiftelsens biler elbiler.

Men dette tal er hastigt stigende eftersom mange af de gamle Renault Clio skal udskiftes.

Alle nye indkøb er elbiler.

Der er også andre fordele ved at køre elbil for præster og sogne:

- Støjsvag kørsel
- Hurtigere acceleration
- Bedre siddekomfort
- Lavere vedligeholdelsesudgifter
- Lavere grøn ejerafgift
- Der er en konkret besparelse på driftsomkostninger, inklusive brændstof på gennemsnitlig 25,5 %

Når bispekontoret vejleder præster i køb af elbil, ses blandt andet på rækkevidde i km og de individuelle hensyn ift. ergonomi, dæktype.

Alle bilkøb til Ansgarstiftelsen sker gennem henvendelse til sognekonsulenten og bispekontorets samarbejdspartner. ■

Grøn Kirke i praksis: Et lille lys i en stor klimakrise

Siden 2015 har menigheden i **Sakramentskirken** været en del af initiativet Grøn Kirke. Gennem årene har engagementet ført til en lang række konkrete tiltag, fra energibesparelser og genbrug til bæredygtige messetraditioner. Men arbejdet handler om mere end praktiske løsninger – det handler også om Kirkens ansvar for skaberværket og om at inspirere mennesker til at tage vare på kloden.

Af **Regitze Fuhrmann**

EN GRØN REJSE BEGYNDTE I 2015

Det hele begyndte i 2015, da et medlem af menigheden Agnieszka Nielsen tog initiativ til at få Kirken med i Grøn Kirke og arbejdede med at opfylde organisationens grønne tjekliste. Siden da har flere frivillige engageret sig i arbejdet, og kirken har gennemført stort set alle de punkter, som er relevante og mulige inden for kirkens rammer. I dag møder jeg Signe Engelhardt Lykkegaard, Kate Toft Madsen og Stefan Hochstrasser, som alle er frivillige i arbejdet med Grøn Kirke i Sakramentskirken, til en snak om udfordringer og muligheder, håb og handling.

For Signe, som i mange år har været tovholder på indsatsen, begyndte engagementet med et spørgsmål fra menighedsrådet om, hvorvidt opgaven kunne være noget for hende.

– Jeg tænkte, at det lød spændende, fortæller hun.

I begyndelsen bestod arbejdet især i at gennemgå Grøn Kirkes tjekliste hvert år, men efterhånden voksede indsatsen til et mere omfattende miljøarbejde i kirkens hverdag.

KULTURER MØDES – OG UDFORDRES

En af de største udfordringer har ikke været tekniske løsninger, men

mennesker. Menigheden består af flere sprog- og kulturgrupper, og det kan give forskellige opfattelser af, hvad grøn omstilling betyder i praksis.

– Det sværeste er at få folk til at være opmærksomme på Grøn Kirke og på miljøet, fortæller Signe.

De frivillige nævner helt konkrete eksempler som temperatur i kirkens lokaler, indkøb af økologiske varer og brug af miljøvenlige rengøringsmidler. Noget så enkelt som begrebet »grønne rengøringsmidler« blev i starten tolket forskelligt, det var jo ikke farven på emballagen, som det handlede om.

Også økonomien spiller en rolle. Menigheden råder ikke over store

– Det handler om skaberværket. Vi skal lære at tage ordentlig vare på det

SIGNE ENGELHARDT LYKKEGAARD

FRIVILLIGE: Stefan Hochstrasser, Kate Toft Madsen og Signe Engelhardt Lykkegaard foran ikonen af franciskaneren, Villehad, som senere blev en af skytshelgenerne for den katolske menighed på Nørrebro.

midler til omfattende energirenoveringer eller forbedringer af bygningernes isolering, og derfor må mange løsninger findes inden for de eksisterende rammer.

SMÅ SKRIDT MED STOR BETYDNING

Selv om ressourcerne er begrænsede, har kirken gennemført en række konkrete grønne initiativer.

Alle pærer er blevet skiftet og elinstallationer er også blevet til udskiftet, så de lever op til Miljøloven, blandt andet takket være en generøs donation fra et medlem af menigheden. Affaldssortering er blevet implementeret, og samarbejdet med den lokale skole har gjort det lettere at få systemet til at fungere i praksis.

Et af de mest synlige initiativer er kirkens genbrugsadventskrans. I

stedet for at købe en ny hvert år genbruger menigheden materialer, som opbevares og anvendes igen sæson efter sæson.

Derudover står gruppen bag høstmessen, hvor der bevidst arbejdes med bæredygtige og naturlige materialer til udsmykning.

EN SAG, DER KRÆVER ILDSJÆLE
Når de frivillige skal pege på, hvad der er afgørende for at lykkes som Grøn Kirke, er svaret klart: Der skal være nogen, der driver arbejdet frem.

– Der skal være nogen, som vil være tovholdere, siger Kate.

Samtidig fremhæves værdien af Grøn Kirkes netværk, nyhedsbreve og inspiration. Selvom ikke alle idéer kan bruges lokalt, skaber fællesskabet motivation og nye perspektiver.

SKABERVÆRKET SOM KRISTENT ANSVAR

For de engagerede i Grøn Kirke er miljøindsatsen tæt knyttet til troen.

– Det handler om skaberværket. Vi skal lære at tage ordentlig vare på det, siger Signe.

Hun mener, at Kirken har en vigtig rolle i at formidle respekt for naturen gennem prædikener, forbønner og undervisning. Sakramentskirkens diakon Michael Münchow nævnes som en vigtig stemme, der jævnligt inddrager klima og miljø i gudstjenesternes bønner og i forkyndelsen.

De peger også alle tre på pave Frans' encyklika *Laudato Si'*, som har sat fokus på klima, miljø og menneskets ansvar for skaberværket. De ser det som en vigtig opgave for Kirken at bidrage til den samtale og skabe refleksion hos menigheden.

– Jeg er ret skræmt af de klimaforandringer, der sker i verden, og tænker på, hvordan mine børnebørn skal leve i den verden, når de bliver voksne.

STEFAN HOCHSTRASSER

1: Høstmesse: Frugterne/grønsagerne fra høstmessen går til Kærligheds missionærerne som laver suppe på dem til deres køkken, som hjemløse så får glæde af. FOTO af Kate Toft Madsen

2+3: Adventskranse: Adventskransene består af genbrugsmaterialer og det grønne har Kate og Bine fundet ude i naturen. »I 2024 fokuserede vi på skoven og naturen og i 2025 besluttede vi at lave et oplæg til julens budskab. Figurene og den lille stald fik vi af en som havde en genbrugsbutik og den blev skåret til.« fortæller Kate og Bine. FOTO af Signe Engelhardt Lykkegaard

– Kirken er formidler af skaberværket, og det er en del af Kirkens budskab at have fokus på det, fordi det er Gud, der har skabt verden, siger Signe.

KLIMAET ANGÅR OS ALLE
Samtalen kommer hurtigt til at handle om de bekymringer, som klimaforandringerne vækker.

Stefan fortæller, at han især tænker på sine børnebørns fremtid.

– Jeg er ret skræmt af de klimaforandringer, der sker i verden, og tænker på, hvordan mine børnebørn skal leve i den verden, når de bliver voksne.

Kate peger på klimaflygtninge, tørke, ekstreme vejrhændelser og stigende temperaturer som tegn på, at konsekvenserne allerede mærkes mange steder i verden.

Samtidig understreges det, at

klimakrisen ikke kun handler om temperaturer og natur, men også om mennesker.

– Det går mest ud over de fattigste og mest udsatte, siger Stefan.

Derfor bliver miljøarbejdet også et spørgsmål om næstekærlighed og ansvar for dem, der rammes hårdest.

HÅBET LEVER VIDERE

Trods bekymringerne er der stadig håb.

De frivillige oplever, at flere mennesker er blevet opmærksomme på klimaudfordringerne, og at grønne løsninger fylder mere i samfundsdebatten. Samtidig mener de, at Kirken kan være med til at formidle håb og motivere til handling.

– Det er en lille spire, et lille lys i et stort mørke, siger Signe.

For menigheden er Grøn Kirke

ikke blot et miljøprojekt. Det er en måde at omsætte tro til handling på – både gennem konkrete bæredygtige initiativer og ved at minde mennesker om deres ansvar for skaberværket og hinanden.

Og netop derfor har de ingen planer om at stoppe.

– Ja, vi har mod på at blive ved, siger Signe. – Det er meget vigtigt, at vi fortsætter. ■

FAKTA

- Sakramentskirken har været Grøn Kirke siden 2015.
- Kirken opfylder 34 punkter ud af tjeklistens 52.
- 9 punkter kan ikke opfyldes, da Sakramentskirken ikke har udearealer eller køretøjer. Det drejer sig om nr. 32-39 med samt pkt. 44.

FRA ARKIVET:

Til varigt minde om

Pastor FRANS VERVOORTpræmonstratenser fra abbediet Averbode
i Belgienforhenværende superior for præmonstratenserne
i Danmark

Født i Antwerpen	30. august 1896
Indtrådt i Averbode	11. oktober 1917
Aflagde sine ordensløfter	11. oktober 1919
Præsteviet	1. november 1923
Virksom i Danmark fra 1924 til 1965:	
Sognepræst i Nyborg	1929–1937
Sognepræst i Vejle	1937–1956
Superior for præmonstratenserne i Danmark	1938–1965
Rektor for Skt. Hedvig-søstrene i Kolding	1960–1963
Siden 1965 knyttet til Skt. Michaels gymnasium i Schoten/Antwerpen	
Død i Averbode	5. juni 1976
Begravet i Averbode	9. juni 1976

Allerhøjeste, almægtige, gode Herre,
din er al ære, lov og pris og al velsignelse.
Dig alene, du Højeste, tilkommer de,
og intet menneske er værdig at nævne dig!

Lovet være du, Herre, med alle dine skabninger,
især vor Broder Sol, som skaber dagen.
Du oplyser os ved ham.
Han er skøn og strålende med stor glans.
Han er et billede på dig, du Højeste!

Lovet være du, Herre, for Søster Måne
og stjernerne.
På himlen har du skabt dem, klare og kostelige
og skønne.

Lovet være du, Herre, for Broder Vind
og for luften og skyerne og godt vejr og al slags vejr,
hvorefter du opholder dine skabninger.

Lovet være du, Herre, for Søster Vand,
som er så nyttig og beskeden og kostelig og kysk.

Lovet være du, Herre, for Broder Ild,
ved hvem du oplyser natten.
Han er skøn og liflig og kraftig og stærk.

Lovet være du, Herre, for vor Søster, Moder Jord,
som opholder os og bærer os
og frembringer alskens frugter og farvede blomster
og græs.

Lov og pris Herren og tak ham
og tjen ham i stor beskedenhed!

Lovet være du, Herre, for alle dem,
som af kærlighed til dig tilgiver deres fjender
og udholder skrøbelighed og trængsel:
salige de, der i fred holder ud til det sidste,
for du, Allerhøjeste, vil give dem den evige krone!

Lovet være du, Herre,
for vor Søster, den legemlige Død,
som ingen levende kan undfly.
Stakkels de, der dør i dødssynd.
Salige de, der har gjort din allerhelligste vilje,
for dem kan den anden død ikke gøre noget ondt!

»SOLSANGEN«
Frans af Assisi

Og Gud velsignede dem og sagde: »Bliv frugtbare og talrige, og opfyld vandet i havene! Og fuglene skal blive talrige på jorden!« Så blev det aften, og det blev morgen, femte dag.

Gud sagde: »Jorden skal frembringe alle slags levende væsener, kvæg, krybdyr og alle slags vilde dyr!« Og det skete; Gud skabte alle slags vilde dyr, al slags kvæg og alle slags krybdyr. Gud så, at det var godt.

Gud sagde: »Lad os skabe mennesker i vort billede, så de ligner os! De skal herske over havets fisk, himlens fugle, kvæget, alle de vilde dyr og alle krybdyr, der kryber på jorden.« Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem.

Og Gud velsignede dem og sagde: »Bliv frugtbare og talrige, og opfyld vandet i havene! Og fuglene skal blive talrige på jorden!« Så blev det aften, og det blev morgen, femte dag.

Gud sagde: »Jorden skal frembringe alle slags levende væsener, kvæg, krybdyr og alle slags vilde dyr!« Og det skete; Gud skabte alle slags vilde dyr, al slags kvæg og alle slags krybdyr. Gud så, at det var godt.

Gud sagde: »Lad os skabe mennesker i vort billede, så de ligner os! De skal herske over havets fisk, himlens fugle, kvæget, alle de vilde dyr og alle krybdyr, der kryber på jorden.« Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem.

Og Gud velsignede dem og sagde: »Bliv frugtbare og talrige, og opfyld vandet i havene! Og fuglene skal blive talrige på jorden!« Så blev det aften, og det blev morgen, femte dag.

Gud sagde: »Jorden skal frembringe alle slags levende væsener, kvæg, krybdyr og alle slags vilde dyr!« Og det skete; Gud skabte alle slags vilde dyr, al slags kvæg og alle slags krybdyr. Gud så, at det var godt.

Gud sagde: »Lad os skabe mennesker i vort billede, så de ligner os! De skal herske over havets fisk, himlens fugle, kvæget, alle de vilde dyr og alle krybdyr, der kryber på jorden.« Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem. Og Gud velsignede dem og sagde til dem: »Bliv frugtbare og talrige, opfyld jorden, og underlæg jer den;

1. MOSEBOG 1, 22-28A.

’OG GUD SÅ, at det var godt.’

Forhåbningen med dette bidrag er at kaste lys over skabelsesberetningen. Måtte udgangen på dette syn give anledning til nytænkning af vores adfærd og en mulig ændring af vores opførsel. Udvis større hensyn for vores Kirke som ’grøn’! For vi er en aktiv del af Guds skaberværk specielt i en tid, hvor menneskeskabte klimaændringer giver udfordringer over hele kloden.

Med de menneskeskabte klimaændringer står vi i et paradoksalt forhold til skabelsesberetningen. Det er Gud, der skaber verden, alt levende og til sidst mennesket – og

ikke omvendt. Men vores eksistens og dagligdagen for millioner er i dag truet af de omsiggribende forandringer i vejr og klima. Man kan sige, at vi står med et trussels-scenarie, hvis mage vi ikke har set, siden den kolde krig og kapløbet om atomvåben. Dengang var frygten umiddelbar: t tryk på knappen og et øjeblikkeligt gensvar ville udløse gensidig udslettelse.

I dag er farerne mere snigende og komplekse, men som troende sætter det os i en radikalt anderledes position som læsere af skabelsesberetningen. Lad se, hvad teksten kan give os at forstå i dag – også til opmuntring. ►

»Derfor kan vi heller ikke stiltiende se til, at værket forfalder eller trues af ødelæggelse.«

► Allerførst hæfter vi os ved, at 'Gud velsignede dem (alle slags levende væsener)'. Velsignelsen forekommer yderligere to gange: Efter mennesket er skabt og ved helliggørelsen af hvidledagen. Guds velsignelse er således en gennemgribende velkomst af skaberværket, en invitation til deltagelse. Vi er elsket og værdsat forud for alle tider, som skabte væsener. Vi må aldrig glemme dette udgangspunkt selv under de mest dystre omstændigheder. Ellers mister vi håbet om at kunne gøre en forskel som medskabere af Guds værk.

Medskabere er vi præcis, fordi vi er skabt 'i Guds billede'. Gud indrager mennesket i sin skabelses-handling. Det er på den baggrund, at vi 'skal herske over havets fisk', og at Gud siger til os om jorden: 'underlæg jer den'. Der har været megen diskussion af disse verber, fordi de kan virke så herskesyge. Men det er nu, hvad der står på hebraisk. Imidlertid har konteksten ændret sig radikalt, siden teksterne fandt deres vej til jorden. I dag har vores herskertrang og lyst til at underlægge os det, som falder os for, ført til en trussel mod selve skaberværket. Hvordan bliver skabelsesberetningen nærværende i dag og i særlig grad for os som kristne?

Skabelsesberetningen er radikalt livssøgende. Gentagne gange hører vi udtrykket 'levende væsener', eller på lidt gammeldags dansk: 'levende sjæl'. Vores Gudsbillede, i hvilket vi er skabt, forpligter os på at opretholde den pagt Gud velsigner os ind i. Derfor kan vi heller ikke stiltiende se til, at værket forfalder eller trues af ødelæggelse.

Som kristne har vi en særlig vej ind i forståelsen af underlæggelse. Kristus underlagde sig gennem sin lidelse alt for vores skyld og førte os gennem sin opstandelse til frelse. Vi er underlagt Kristus, og vores rolle som deltagere i skaberværket består i at underordne os på rette vis. Vi kan gøre en forskel i skaberværkets forfald ved at underordne os naturens principper og tro på Kristi forløsende kraft undervejs.

'Gud så, at det var godt'. Dette er ikke et spørgsmål om godt eller ondt, for det onde er endnu ikke kommet ind i fortællingen. 'At det var godt' kunne også oversættes med 'hvor godt eller skønt det var'. Gudsordet er et æstetisk og livsbe-kræftende udråb. Således svarer det til, hvad K.E. Løgstrup ville kalde en suveræn livsytring. At være Guds skabning, og måske menneske i det hele taget, indebærer, at vi næres af basal tillid og en uudslettelig tiltro til hinanden, som er radikal og kun kan ødelægges ved gentagne svigt. Der er således forhåbning om et smukt handlerum i selv en meget kritisk tid for skaberværket.

Disse linjer er skrevet i Grønland. Her føler du dig uvægerligt som en meget lille levende sjæl. Du er omgivet af en storslået og pragtfuld natur. Samtidig smelter enorme mængder af indlandsisen bort. Vandet bliver varmere. De levende væsener begynder at flytte på sig. De som kan. Og Gud så... ■

Michael Münchow, diakon ved
Sakramentskirken i København

Sankt Kateri Tekakwitha

Den hellige Kateri Tekakwitha (1656–1680) er skytshelgen for økologi, oprindelige folk og omsorg for skaberværket. Hendes liv udgør en smuk bro mellem traditionerne fra hendes Kanien'kehá:ka- (Mohawk-) og Algonquin-arv og hendes katolske tro.

Kateri blev født i Ossernenon (i det nuværende Upstate New York) som datter af en Kanien'kehá:ka-høvding og en katolsk mor af algonquin-afstamning. Da hun var fire år, tog en kopper-epidemi hendes forældre og bror, hvilket efterlod Kateri med ar, delvist blind og forældreløs. Hun blev adopteret af slægtninge og voksede op med at hjælpe til med at passe markerne, samle vilde planter, hente brænde og lave perlebroderier på trods af sit dårlige syn.

Det indfødte verdenssyn – forankret i traditionel viden og taknemmelighed over for mennesker, naturen og Skaberen – prægede Kateris dagligdag. Hendes folk levede i et tæt forhold til jorden og passede marker, skove og floder til gavn for både menneskeheden og alle levende væsener.

Da jesuitmissionærer kom til hendes landsby Caughnawaga, blev Kateri rørt af evangeliet. Som 20-årig blev hun døbt Catherine («Kateri» på hendes sprog) i påsken 1676. I længsel efter et liv helt viet til Kristus forlod hun til sidst sin landsby og vandrede over 200 miles til den katolske mission i Sault Saint-Louis nær Montreal.

På missionen fortsatte Kateri med at vokse i hellighed. Kendt for sit blide væsen, sin skarpe forstand og sit dybe bønsliv valgte hun en vej præget af dydmyghed, næste-

kærlighed og hengivenhed over for eukaristien. I 1679 aflagde hun et privat løfte om evig jomfruelighed og valgte dermed at tilhøre Jesus fuldt ud.

Kateri trak sig ofte tilbage i skoven for at bede, hvor hun fandt Guds stemme i træernes hvisken og flodernes rytmer. I skoven samlede hun enkle kviste og formede små kors, hvorved hun skabte stille bederum omgivet af skabelsens skønhed. Hendes tro og hendes kærlighed til naturen var uløseligt forbundet.

Kateris dybe tro strømmede ud i hendes ord. Selvom hun hverken kunne læse eller skrive, delte hun kærligt historierne om Jesus og helgenerne med dem omkring hende. Folk samledes for at lytte, betaget af den fred og skønhed, der strålede ud fra hende, mens hun talte. Gennem sin enkle fortælling underviste Kateri i troen med den visdom, som kendetegner en, der vandrede tæt sammen med Gud.

Efter at have levet et liv i lidelse, bøn, bod og kærlighed forværredes Kateris helbred, der altid havde været skrøbeligt, hurtigt. Hun døde den 17. april 1680 i en alder af 24 år, og hendes sidste ord var: »Jesus, jeg elsker dig.«

Den hellige Kateri huskes kærligt som den »Smukke Blomst« (Katsitsiio på sproget Kanien'kehá:ka), hvilket afspejler hendes rene og hellige liv. Hun fortsætter med at inspirere både indfødte og ikke-indfødte og viser en vej til helbredelse og genoprettelse mellem folkeslag, mellem menneskeheden og hele skabelsen samt mellem hver enkelt sjæl og Gud.

Den hellige Kateri blev erklæret ærværdig i 1943, saligkåret i 1980 og

SANKT KATERI TEKAKWITHA

- Festdag: 14. juli i USA og den 17. april i Canada.
- Skytshelgen for økologi, oprindelige folk og omsorg for skaberværket.

helgenkåret af pave Benedikt XVI i 2012. Hun er den første indianske og First Nations-kvinde, der er blevet anerkendt som helgen. Hun blev udnævnt til skytshelgen for Verdensungdomsdagen i 2002.

Den hellige Kateris grav ligger ved St. Francis Xavier-missionen i Kahnawake nær Montreal, og hun æres ved Saint Kateri National Shrine and Historic Site i Fonda, New York. Hendes festdag fejres den 14. juli i USA og den 17. april i Canada.

»Jeg tilhører ikke længere mig selv. Jeg har overgivet mig fuldstændigt til Jesus Kristus.«

+ Den hellige Kateri Tekakwitha ■

Tekst og billede oversat fra Saint Kateri Tekakwitha Conservation Center.

DOMINIKANSK SØNDAG I LUND

En dansker, en svensker og en
franskmænd præsteviet.

Af **Lisbeth Rütz**

Sankt Thomas av Aquino-kirken i Lund summede af glad forventning på en ellers meget stille søndag eftermiddag den 5. juli, og kirkens omkring 400 siddepladser var fyldt op længe før kl. 15, hvor dagens store begivenhed tog sin begyndelse. Danske Andreas Riis OP, svenske Benjamin Ekman OP og franske Thomas Carrique OP blev præsteviede ved en ceremoni, hvor den musikalske ramme var fornemt afstemt efter dagens begivenhed. Biskop Czeslaw fejrede messen, prædikede og præsteviede på formfuldendt svensk med enkelte indslag på fransk. To af bispedømmets præster, Daniel Nørgaard og Jesper Fich, deltog i præstevielsen.

PORTRÆT AF ANDREAS

Mange unge og ældre danskere, bl.a. Jesu Små Søstre fra Saxogade og grupper fra Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade, havde taget turen over broen for at være med til præste-

vielsen af Andreas Riis. Andreas Riis (f.1982), den næstældste i en søskendeflok på seks og et kendt ansigt i Den katolske Kirke i Danmark, blev præsteviet efter otte års studier i Strasbourg, Lyon og Friburg. Før sin indtræden i dominikanerordenen studerede han dansk og lingvistik på Københavns universitet. Efter studierne underviste han udlændinge i dansk og arbejdede i Caritas Danmark som au pair koordinator. I en periode styrede han også COOP's hjemmeside.

Begge Andreas' forældre – Torben og Ingegerd Riis – har i mange år været dybt engagerede i mange slags arbejde for Den katolske Kirke i Danmark. Torben Riis var i mange år menighedsrådsformand – først i Stenosgade – så i Vor Frue Kirke i Næstved. Senere blev han en velskrirende og skarp redaktør, der skrev masser af artikler med kant i Katolsk Orientering. Ingegerd Riis har i mange år været en vigtig aktør i det

lokale, katolske musikliv. Sammen har Torben og Ingegerd i mange år arbejdet i bevægelsen »Respekt for menneskeliv«, der som navnet antyder arbejder med at værne om menneskelivet lige fra undfangelsen til dets naturlige afslutning.

EN TJENESTE DER ALDRIG ER MENINGSLØS

Efter oplæsningen af dagens evangelium svarede præstekandidaterne én for én »Her er jeg« efter diakonens opfordring: »Træd frem, I som skal vies til præster«. »Ved du, om de er værdige«, spurgte biskop Czeslaw som foreskrevet, og Nicolas Tixier OP, provinsprior for dominikanerordenens franske provins, svarede bekræftende.

At fejre eukaristien er centrum i den præstelige tjeneste og en kilde til stor glæde. Præster er forudsætningen for, at der kan fejres eukaristi; men dette må aldrig være anledning til hovmod sagde biskop

Det var med rette, Andreas Riis efter messen med henvisning til Rom 10 sagde: »Vi føler os udsendte af jer«.

Czeslaw i sin prædiken, hvor han også med evangelistens ord betegnede, at Gud har gjort os kristne til »et folk af konger og præster«, der skal stræbe efter hellighed og bede om, at evangeliet slår rod i de troendes hjerter. Selv om man som præst af og til vil møde ligegyldighed og modgang, er ens indsats som præst aldrig meningsløs, sagde biskoppen opmuntrende til de tre præstekandidater.

Efter prædiken aflagde kandidaterne løfte om at være »hyrder for Guds folk som biskoppens hæderlige og ydmyge medarbejdere«. De lovede at fejre Kristi mysterier i overensstemmelse med Kirkens traditioner, sammen med biskoppen at opfylde budet om vedvarende bøn, at bede om Guds barmhjertighed over de mennesker, de har fået betroet ansvaret for, og at indvie sig til at arbejde for menneskers frelse.

Allehelgenslitaniet blev sunget af kor og menighed med bøn om hjælp og bistand fra alle Guds helgener, mens kandidaterne lå udstrakt på kirkegulvet som symbol på ydmyghed. Efter biskoppens håndspålgelse og vielsesbøn lagde alle de tilstedeværende præster én efter én i tavshed hænderne på kandidaternes hoveder. Derefter hjalp nogle af præsterne de nyviede med at iføre sig messehagel og stola. Biskop Czeslaw salvede de nye præsters hænder. En efter én fik de overrakt patene og kalk som tegn på den præstetjeneste, de fra nu af skal udfylde.

Ordenens traditioner satte deres præg på messen – blandt andet blev uddrag af salme 145 sunget som sponsoriesalme af nogle af de dominikanske gæster. Ved messens

slutning sang brødrene *Salve regina* med en gammel, dominikansk melodi.

Kirkens meget velsyngende kor sang bl.a. salme 42 *Sicut cervus desiderat af Palestrina* og *O sacrum convivium* af Thomas Aquinas med melodi af Bartolucci. Der blev også plads til et enkelt dansk indslag med *Den signede dag*.

Menigheden, der sang med så taget næsten lettede under den time-lange og symbolmættede ceremoni, deltog med intenst engagement. Det var med rette, Andreas Riis efter messen med henvisning til Rom 10 sagde: »Vi føler os udsendte af jer«.

Mange benyttede sig efter ceremonien af lejligheden til at modtage primitivsvelsignelsen af de tre nyviede præster, før de styrede mod menighedslokalerne, hvor bugnende borde med skånske lækkerier og kølige forfriskninger ventede som det festlige punktum på en stor dag i det skånske.

DOMINIKANERNE I LUND

Der er en lang og fornem tradition for dominikanerliv i Lund. Få år efter dominikanerordenens grundlæggelse kom de første brødre til Lund i 1223. Lund blev i løbet af middelalderen til et vigtigt bispe-sæde, og dominikanerklostret dér var et af de mest betydningsfulde i provinsen Dacia. Som alle andre ordener blev dominikanerne sat på porten med reformationen i 1536. Efter reformationen levede Den katolske Kirke i Sverige et stille liv som minoritetskirke, da franske dominikanere i 1947 vendte tilbage til Lund på indbydelse af den apostoliske vikar, Johannes Erik Müller. Senere stødte tre franske dominikanerinder

til for at hjælpe brødrene med det pastorale arbejde.

I Råbygatan 9 blev der indrettet et kapel – og her lå skole- og studenterhjemmet Sankt Thomas. Grundstammen i den første menighed var ikke mindst mennesker der var kommet hjem med de hvide busser fra koncentrationslejren Ravensbrück. Sognet Sankt Thomas av Aquino blev formelt oprettet nytårsdag 1970 af biskop Taylor. Samme dag firerede Taylor den unge svenske konvertit, Anders Arborelius.

I 1956 flyttede dominikanerinderne ud til Röggle lige uden for Lund, hvor de slog sig ned i en nedlagt landejendom, som de etapevis har ombygget til retrætecenter.

Både brødrene og søstre spiller en væsentlig rolle for det lokale menighedsliv med talrige retræter- og meditationstilbud, bibelstudier og det nye initiativ *Laudato Sii'*, hvor havearbejde og grøntsagsdyrkning kombineres med refleksioner om grøn omstilling, økologisk omvendelse og et enklere liv – alt sammen inspireret af pave Frans'encyklika *Laudato Sii'*. ■

FAKTA

■ De historiske oplysninger stammer fra artikel af Anders Piltz i tidsskriftet *Signum* nr. 5 2023 (<https://signum.se/artikelarkiv/dominikanerna-i-skandinavien-1223-2023/>)

■ Læs også Andreas Riis' egen beretning om hvordan det er at være dominikaner i dag i »Kaldet til kærlighed« af Malene Fenger-Grøndahl, Katolsk Forlag 2022.

Jeg betaler kirkeskat fordi

"... den Katolske
Kirke i Danmark
ikke får statsstøtte
– den har brug for
os."

Din vedvarende
støtte er vigtig.
Tilmeld dig i dag!

[katolsk.dk/
tilmeld](https://katolsk.dk/tilmeld)

Vi lever som en enhedens surdej i verden.

Sankt Joseph Søstrenes fejrede 170 år tilstedeværelse i Danmark den 11. maj 2026.

Fra **Sankt Joseph Søstrenes Konstitutioner**

»Da fire forkomne franske Sankt Joseph Søstre pinsedag 1856 stod på kajen i København, medbragte de et nyt forår for den katolske kirke i Danmark. Og ikke bare for kirken, men for utallige mennesker i nød. Hvad de ikke havde i økonomiske midler, havde de i »gå på mod« og varme hænder. De skrev et nyt kapitel i næstekærlighedens gode bog. Må vi skrive videre i den, besjælet af pinsens Ånd.«.

Dette er en af forbønnerne fra middagsbønnen, som blev holdt i anledning af fejringen af Sankt Joseph Søstrenes 170-årige tilstedeværelse i Nordeuropa. Danmark var det første land (1856), efterfulgt af Sverige (1862), Norge (1865) og senere Island (1896). »Utallige mennesker« samledes den 11. maj i den tidligere Immaculata kirke på Strandvejen 91 i København. S. Susanne Hoyos, Sankt Joseph

Søstrenes regions koordinator, fremhævede i sin velkomsttale, at søstrene i Danmark har aflagt deres løfter i denne kirke siden 1905. Kære gæster fra Rom – kongregationens generalråd – var kommet for at være med og fra naboprovinser Norge var to søstre rejst til København for at dele glæden. En stor glæde var de to biskoppers tilstedeværelse: den lutherske biskop for Københavns stift, Peter Skov-Jakobsen, og den katolske biskop for Københavns bispedømme, Czesław Kozon. Sammen med regionens medvandrere, samarbejdspartnere og kolleger, søstre fra andre kongregationer, præster og mange venner oplevedes den enhed, som Sankt Joseph Søstrene har forpligtet sig til at fremme.

Middagsbønnen begyndte med en procession, hvor seks symboler blev båret ind i kirken. Det første symbol var Konstitutionerne, som

generalpriorinden, Sr. Dolores Lahr, placerede på et specielt forberedt sted. Ordene fra side seks, der blev læst højt af Sr. Dolores, gjorde stort indtryk: *I vore valg i henseende til tjeneste og fagligt engagement er vor rettesnor det, som primært ligger os på sinde: at forkynde Evangeliet og at arbejde for hvert eneste menneskes hele og fulde udvikling, så at hver og en må virkeliggøre sin værdighed som en person, elsket af Gud.* Et billede af de første fire søstre blev placeret sammen med søstrenes livsregel, og navnene på de fire første søstre blev læst op: Sr. Anne-Thérèse Parent (1820-1879), Sr. Marie-Stéphanie François (1822-1879), Sr. Marie-Placide Dijoud (1824-1897), S. Anne-Sofie Vassal (1827-1891). Disse fire modige kvinder blev virkelig levende for alle, som var med til middagsbønnen. Repræsentanter fra søstrenes tidligere ni skoler og fem hospitaler

1: De første søstres navne læses op 2: Biskopperne velsigner menigheden 3: Brød og surdej bæres frem

i Danmark og medvanderne var repræsenteret. Processionen sluttede med at et brød og et glas surdej blev båret frem, – et symbol på lignelsen i Matthäusevangeliet (13,33): »Himmeriget ligner en surdej, som en kvinde tog og kom i tre mål hvedemel, til det hele var gennemsyret.« Refleksionen over dette evangelium blev holdt af Sr. Gisela Heitz. I forhold til det Nye Testaments korteste lignelse (én sætning!), hvor et køkken med en kvinde i hovedrollen bliver det sted, hvor Himmeriget udfolder sig, er det tankevækkende, at det netop er et køkken, og ikke

magtens korridorer i verden og Kirken. Refleksionen fremhævede de væsentligste kendetegn ved en »enhedens surdej«: viljen til fællesskab, viljen til at indgå i en respektfuld og empatisk dialog og til at lytte. Viljen til at leve i forsoning og tilgivelse, viljen til at være rummelig og viljen til at acceptere mangfoldig. I refleksionen blev det understreget, at pave Leo i sin prædiken til indsættelsen som pave den 18.maj 2025 sagde: »jeg ønsker, at vores første store længsel må være, at vi [som kristne] er et tegn på enhed og fællesskab, og dermed en surdej for en forsonet verden.

De to tilstedeværende biskopper velsignede menigheden med én stemme og de lyste den aronitiske velsignelse fra Fjerde Mosebog:

»Herren velsigne dig og bevare dig; Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig; Herren løfte sit ansigt mod dig og give dig fred.«

Efter middagsbønnen samledes alle til en reception i det forhenværende klostrets lokaler, hvor mange mødtes og udvekslede minder mens de nød lækker buffet. Det hele blev en sand oplevelse af samhørighed og at alle på den ene eller anden måde er en »enhedens surdej«. ■

100 ÅR I NÆSTVED:

Vor Frue Kirke fejret med tro, mangfoldighed og fællesskab

Lørdag den 23. maj blev et særligt jubilæum markeret i Næstved, da den katolske **Vor Frue Kirke** fejrede sit 100-års jubilæum. Dagen samlede menigheden til festgudstjeneste og efterfølgende fejring – en begivenhed præget af taknemmelighed, glæde og stærk følelse af fællesskab.

Tekst og billeder af **Regitze Fuhrmann**

Kirken, der siden 1926 har været et åndeligt samlingspunkt i byen, dannede en smuk ramme om fejringen. Men som det blev understreget flere gange i løbet af dagen, handler en kirke ikke kun om mursten.

MERE END EN BYGNING

I sin prædiken satte biskop Czesław Kozon ord på kirkens dobbelte natur:

»Vi fejrer den jordiske bygning, men husker, at der skal være liv i den. Den skal være udtryk for, at der er en levende menighed på stedet.«

Han fremhævede samtidig, at kirkebygningen ikke blot er praktisk, men også bærer en dyb symbolik:

»En kirkebygning er ikke bare en bygning. Den er fuld af symboler

på Ham, vi tror på, og på det, vi tror på.«

Med billedet af menigheden som »levende sten« pegede biskoppen på, at fællesskabet er kirkens egentlige fundament:

»Guds kirke er opbygget af levende sten, hvor hver har sin rolle ... og helheden bliver fattigere, hvis blot én mangler.«

TRO, DER SAMLER PÅ TVÆRS

Sognepræst p. Janusz Turek gav i sin tale et stærkt billede af den menighed, der i dag fylder Vor Frue Kirke:

»Når jeg ser ud over jer i dag, tænker jeg faktisk, at det er Pinse ... mennesker fra mange forskellige lande, sprog og kulturer er samlet her.«

Han understregede, at fællesskabet ikke bygger på perfektion eller enighed:

»Det er ikke fordi, vi er enige om alting ... men fordi vi samles i Jesu Kristi navn.«

Samtidig mindede han om, at menigheden begyndte længe før selve kirkebygningen:

»Menigheden begyndte ikke med mursten. Den begyndte med mennesker ... de bad, de håbede, de byggede, de fejrede.«

I dag er Vor Frue Kirke kendetegnet ved sin internationale karakter:

»Her mødes mennesker fra mange lande ... ikke bare dansk, ikke bare polsk, men katolsk – universel.«

ET LEVENDE FÆLLESSKAB

Talen tegnede et levende billede af en menighed i bevægelse – med børn, unge og familier, der finder sammen:

»Kirken lever også i dag. Vi ser unge, som finder sammen i troen.«

Men et sådant fællesskab kræver også noget:

»Det kræver tålmodighed, forståelse, ydmyghed og kærlighed ... men når det lykkes, er det en gave.«

Som en afrunding fremsatte sognepræsten tre ønsker for fremtiden –

»Guds kirke er opbygget af levende sten, hvor hver har sin rolle ... og helheden bliver fattigere, hvis blot én mangler.«

BISKOP CZESŁAW KOZON

1: Messefejrning med biskoppen. 2: Sognepræst p. Janusz Turek holder tale. 3: Borgmester i Næstved kommune Kenneth Sørensen (V) holdt også tale. 4+5: Fejrning i menighedssalen.

»Måske det mest dristige: at vi en dag må se, at vores kirke faktisk er blevet for lille.«

SGONEPRÆST
P. JANUSZ TUREK

blandt andet håbet om fortsat vækst:
»Måske det mest dristige: at vi en dag må se, at vores kirke faktisk er blevet for lille.«

Med over 900 medlemmer pegede han på, at menigheden allerede nu oplever et voksende behov for plads – som et tegn på liv, ikke blot tal.

EN KIRKE I LOKALSAMFUNDET
Fejringen blev også besøgt af borgmesteren i Næstved Kenneth Sørensen (V), som lagde vægt på kirkens rolle i kommunen:

»Det er vigtigt for mig, at vi rummer alle ... og I har i hvert fald vist, at I har rummet mig.«

Borgmesteren takkede for invitationen og fremhævede den varme

modtagelse, som et billede på det fællesskab, Kirken repræsenterer.

FEST OG FREMTID

Efter den højtidelige messe fortsatte fejringen i skolens gymnastiksal og menighedssalen. Jubilæet blev ikke blot en fejring af 100 år, men også en påmindelse om Kirkens fortsatte opgave.

Selvom 100 år i den store kirkehistorie kan synes beskedent, blev dagen et tydeligt vidnesbyrd om, at Vor Frue Kirke i Næstved er langt mere end sin alder.

Det er et sted, hvor tro leves, hvor mennesker mødes – og hvor fællesskab på tværs af sprog og kulturer bliver til virkelighed. ■

Oversættelse til tiden

Bibelselskabets jubilæumsgave til danskere, der vil kende Ansgar.
Af **Lisbeth Rütz**

»Ansgars liv. Den første fortælling om Nordens apostel«, hedder Bibelselskabets nye udgivelse – en oversættelse af Rimberts beretning om Ansgars liv.

Indtil nu har den vigtigste oversættelse af Rimberts *Vita Anskarii* været P.A. Fengers fra 1863, genudgivet ved seneste jubilæum i 1926 i H. T. Olriks reviderede udgave fra 1911. Men Fengers oversættelse af grundtekstens komplicerede latin er ret snørklet at læse for os nutidsdanskere, så derfor vil det glæde mange, at der nu er kommet en ny udgave af Rimbert på et letløbende og mundret nutidsdansk af Torben Bramming, meget produktiv forfatter med speciale i kirkehistorie, latinist og sognepræst ved Ribe Domkirke.

Og lad det være sagt med det samme. Det er en fornem udgivelse. Den æstetiske kvalitet er i top, og bogen er trykt på lækkert papir i en varmhvid nuance, der minder om skrivers pergament, med kapitelloverskrifter i rødt som i middelalderlige manuskripter.

Udgivelsen er som kong Frederik skriver i forordet »en oplagt anledning til at tænke over og tale om, hvad kristendommen betyder for os i dag«. Så lad os da tage Majestæten på ordet og se nærmere på Ansgars betydning for kristendommens indførelse i Norden og kristendommens betydning for os i dag. Ansgar er jo kendt som »Nordens apostel«, selv om eftertidens historie om hans mission i Norden egentlig er en nederlagsfortælling. Den fortælling kom der dog en ny version af, da arkæologiske udgravninger i 2008-2013 afdækkede en kirkegård

etableret efter bygningen af Ansgars første kirke i 855 – dvs. over 100 år før Jellingesten. Det har Bramming tidligere skrevet om i sin bog »Da vikingerne mødte korset« (2018).

RIMBERT – VEN OG BIOGRAF
Den anonyme forfatter og fortæller i »Ansgars Liv« er – selv om navnet ikke nævnes – ifølge traditionen medbroderen og den nære ven Rimbert, Han efterfulgte Ansgar som ærkebiskop af Hamburg-Bremen 865-888.

Skriftet henvender sig til Ansgars tidligere medbrødre i Corbie. Da Ansgar i 826 blev kaldet til at missionere for kristendommen i Norden, var han forstander for skolen på Corbies datterkloster, Corvei i Sachsen.

Vita Anskarii er en hagiografi (af græsk *hagios* hellig og *grafein* at skrive), der blev til for at bane vejen for Ansgars helgenkåring. Man kan læse den som en kirkelig propagandatekst, og der er meget politik i den. Vi hører bl.a. om de politiske strukturer og beslutningsprocesser i det samfund Ansgar kom til (26) og om forholdet mellem kejseren og paven (kap. 11-12)

Ansgar selv var ikke uden politisk snilde og gjorde brug af sine forbindelser for at komme igennem med det, han ville. Hos kong Horik den Ældre sikrede han sig fortrolige ved at give store gaver (kap.31). Den opmærksomme læser vil snart se, at Ansgars mission i Norden også handler om stormagtspolitik og om at sikre det mægtige frankerriges indflydelse ind i Norden gennem dåben af Harald Klak.

Men der er mere i historien. Rimbert tegner et portræt af Ansgar som en hellig mand. Han var »Kristi uovervindelige soldat«, sagtmødig, gavmild, selvopofrende – mild over for andre, men hård mod sig selv, udholdende i troen på sin mission – også der, hvor den ikke lykkedes. I det ellers perfekte portræt viser sig dog enkelte svagheder, for Ansgar var svag over for »forfængelighedens djævel« og fristet til at vigte sig af, hvor god han var til askese. (kap.34)

Martyr blev Ansgar ikke, selv om det var hans største ønske. Rimbert fortolker det manglende martyrium med, at hele Ansgars liv med den delvist fejlslagne mission i Norden i virkeligheden var et martyrium.

Men vil vi have en dybere forståelse af Ansgar og komme mere i øjenhøjde med Ansgar og hans tid, må vi lægge de ideologi- og magtkritiske briller til side og se, at historien om Ansgar er mere end politik. Kapitlet »Baggrund, samtid og perspektiv« kommer som en håndsrekning til nutidslæseren, der er uden den store baggrundsviden, men bare gerne vil i øjenhøjde med Ansgar og få en dybere fornemmelse for hans tid.

Ansgar sagde ja til at blive sendt til et ukendt land med indbyggere, der var fjendtlige over for alt, hvad han kom med. Men troen på at Gud ville det sådan, fik Ansgar til at holde fast ved sit ja til missionen i Danmark. Det fortalte Gud og de hellige ham i 12 visioner. Beretningerne om visionerne er fremhævet i bogen med røde kapitelloverskrifter og bliver på den måde en vigtig del af bogens struktur.

»Rimberts manuskript fortæller meget om et samfund, hvor de åndelige magter er noget, man regner med.«

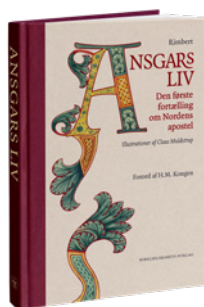
DEN KRISTNE SAMFUNDSREVOLUTION

Rimbert fortæller om sammenstødet mellem vikingekulturen og en ny, kristen kultur. At give almisser til fattige og vise barmhjertighed over for de svage bliver en del af den ny, kristne livsstil, som kommer til at revolutionere samfundet (kap. 19). Også Ansgars liv er et eksempel på denne nye kultur. Han sørger for drenges uddannelse (kap. 7), løskøber fanger (kap. 34) og arbejder for, at hans bispedømme sørger for syge og fattige. Dermed opstår en ny barmhjertighedskultur, som også vores nuværende samfund har rødder i.

Rimberts manuskript fortæller meget om et samfund, hvor de åndelige magter er noget, man regner med. Ansgars milde budskaber om fred, barmhjertighed, næstekærlighed og frelse falder på stengrund hos de uinteresserede vikinger; men rå magtlogik taler til gengæld et sprog, de kan forstå. Det betaler sig at bede til de kristnes gud, for han er den stærkeste, er argumentet, da svenskerne jamrer over at være blevet forladt af deres guder og (kap. 29) og trækker lod om, hvilken gud de skal bede om hjælp nu, hvor krigslykken svigter. Loddet falder på hvide Krist, og svenskerne vinder.

Det kunne man affærdige som en god anekdote; men Bramming får en overraskende pointe ud af den. I »Oversætterens efterskrift« fortæller han om sit møde i Oxford med en ung malay-

sisk kvinde. Hun skulle lede et tempel i Malaysia, men var nu blevet kristen efter at have haft tre visioner, hvor Jesus havde bedt hende rejse til England for at bede i de nedlagte kirker, der blevet til pubs, restauranter og moskeer. Bramming mødte kvinden samme dag, som han gik i gang med oversættelsen af Rimbert. For ham som logisk tænkende nordboer blev mødet lidt af en øjenåbner, og han kunne ikke lade være med at tage det som et tegn. Tegnet var et vink med en vognstang til Bramming, men måske også til os læsere. For vil vi læse »Ansgars liv« som en spændende historie fra vikingetiden, hvor kongemagten har Gud i den ideologiske værktøjskasse eller tror vi på, at der også i dag er en kamp mellem åndelige magter i dag? Har jeg selv en rolle i kampen? De te fabula narratur. Historien handler om dig. ■

RIMBERT: Ansgars Liv. Den første fortælling om Nordens apostel. Oversat af Torben Bramming. Bibelselskabets Forlag 2026. 160 sider. Pris: 249,95 kr.

Birgitta Trotzig nærmer sig katolsk mystik i »De udsatte«.

Af Kirsten Krog

Danmark har Johannes Jørgensen, Norge Sigrid Undset og Sverige Birgitta Trotzig.

Som dansk katolik kommer man i første omgang til at tænke på Johannes Jørgensen, hvis talen kommer ind på danske, katolske forfattere, og på samme måde er det Sigrid Undset, der som det første dukker op i bevidstheden, når det gælder norske, katolske forfattere. Men når det kommer til svenske – som der i øvrigt er mange af – er det ikke helt så oplagt, at den almindelige katolik straks kommer til at tænke på Birgitta Trotzig, selvom hun, hvad den litterære kvalitet angår, helt kan måle sig med de to andre. Så hvorfor det? Nok først og fremmest fordi ikke alle danskere så let læser svensk, og at der indtil nu kun har været oversat ét af hendes værker (»En berettelse fra kysten« oversat af Inger Christensen), og det helt tilbage i 1962. Men nu har forlaget Arena oversat og udgivet hendes gennembrudsværk, »De udsatte«.

»De udsatte« foregår under Den Skånske Krig mellem Danmark og Sverige i 1600-tallet. Her følger vi præsten Isak Graa, der er kommet i klemme mellem danske og svenske interesser, hvilket betyder, at han afsættes fra sit embede som præst og ender i dårehuset.

Da handlingen udspilles i 1600-tallets Sverige i den lutherske ortodoksis storhedstid, er der på handlingsplanet tale om en protestantisk ramme. Går man imidlertid ned i romanens tematik, bliver den ▶

»Går man imidlertid ned i romanens tematik, bliver den særdeles katolsk.«

- særdeles katolsk. Bogen er således den første af tre på hinanden følgende bøger fra Birgitta Trotzigs hånd, som er klart inspireret af Johannes af Korsets mystik og den negative teologi.

Meget af handlingen foregår om natten, og mørket er et gennemgående begreb i bogen. Men mørket er ikke bare mørke, for som det siges: »Jesus Kristus var navnet på et mørke« (s. 103).

På samme måde sker mødet med Gud i hans fravær. Dette kommer eksplicit til udtryk i »De udsatte« med ordene: »Men tjeneren levede af løftet: en dag skulle den fraværende vende tilbage, og han skulle se hans ansigt, for altid« (s. 129), eller mere eksplosivt mod slutningen af beretningen: »Du, som jeg mangler. Du, som er i mig i dit fravær i mig: o, mit afsavns virkelighed. [...] Du er den, jeg mangler, du er. Gennem min hunger rører jeg ved dig« (s. 228). Her er vi inde i den negative teologis kerne – mødet med Gud i hans fravær.

Ved første øjekast er der tale om en traditionel socialrealistisk roman, der skildrer armøden i tiden. Samtidig har den træk fra en udviklingsroman, dog med den forskel, at der tilsyneladende snarere er tale om en »afviklingsroman« end en udviklingsroman. Og dog – netop med Johannes af Korsets mørke nætter i baghovedet – bliver der tale om en åndelig udviklingsroman. Det sker gennem flittig brug af paradokser og det såkaldte oxymeron – sammenstilling af to modsatrettede begreber i en helhed som fx »det lysende mørke«.

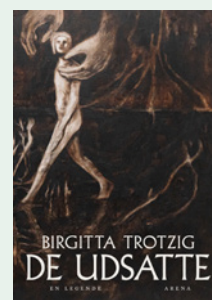
Det er også her værd at bemærke, at Birgitta Trotzig ikke selv kalder bogen en roman, men en legende, og hvad er en legende? Det er først og fremmest en beretning om en helgens lighed med Kristus og en delagtighed i hans liv. Med andre ord kan man sige, at en legende

er en genspilning af Kristi liv i et menneskes tilskikkelser. Så selv om Isak Graa ikke er en helgenskikkelse i betydningen et helligt menneske, bliver han en et billede på Kristi lidelse. At det er tilfælde, ses bl.a. i afsættelsscenen, hvor der bl.a. står: »I køkkenet sang en pige en sang om Lammet« (s. 119), hvor »Lammet« står med majuskel og dermed viser hen på Guds lam. Det er nok heller ikke helt tilfældigt, at præsten hedder Isak. Hermed ledes tanken hen på Abrahams ofring af Isak, der traditionelt er blevet læst som en forudsigelse af Kristi offer, og Isak dermed som en *figura Christi*. Også i beskrivelsen af menneskene i dårehuset ses en sådan parallel. Med billedet af den korsfæstede siges det: »I hans dødssmertes store dyb boede de« (s. 213).

Imidlertid er »De udsatte« ikke blot beretning og handling. Handlingen afbrydes således med jævne mellemrum – og hyppigere mod slutningen – af afsnit, der har karakter af aforismer eller snarere meditationer, bønner og til tider visioner. Disse afsnit er lyriske og stærkt ekspresive og synes at være koncentreret af den tematik, som også kan følges på handlingsplanet. Samtidig indlægger de et symbolplan også i de tilsyneladende realistiske beskrivende afsnit. Et eksempel på dette er brugen af et træ såvel på real- som symbolplanet. I forbindelse med krigens rædsler indføjes en beskrivelse af, hvordan et enkelt træ går op i flammer: »Men midt om natten brød et træ i brand midt inde i byen [...] – hvordan var ilden nået derhen? Ingenting brændte omkring det. [...] Midt i natten brændt det ensomme træ« (s. 60). Allerede ordet men synes at antyde, at der her er noget, som står frem i forhold til den ovenstående beskrivelse. Det er dog først langt senere, at dette træ smelter sammen med beretningens hovedperson Graa. Mod slutningen

af bogen ser Isak Graa i et syn træet i flammer, men nu vokser der af træet »kød og knogler som en menneskekrop« (s. 211), og denne krop er hans, »han mærkede kødet og knoglernes og hudens store smerte under ildens ristninger og vandringer« (s. 212). Med dette syn indlægges der i den første beskrivelse af træet et symbolplan og en mening, som man kun kan udlede ved at have den anden med: Træet er Isak Graa. Samtidig giver beskrivelsen af det brændende træ dog associationer til bibelens fortælling om den brændende tornebusk, hvor Gud taler i ilden. Dermed understreger symbolikken bogens legendepræg ved at fremhæve Graa som en person, hvorigennem Gud træder frem – en *figura Christi*.

Birgitta Trotzigs forfatterskab er af flere blevet betegnet som mørkt, dystert og tungt, og bliver man på det rene handlingsplan, er det ikke så sært, at man kommer frem til denne konklusion. Men netop derfor er det så vigtigt af få symbolplanet og trosvinklen med i sin læsning. For dermed bliver »De udsatte« er åndelig opløftende og dybt meningsfuld bog, som kun kan anbefales den katolske læser. ■

BIRGITTA TROTZIG
»De udsatte«. Oversat af
Ronja Johansen, 200 kroner.
Forlaget Arena.

Skal du være præst?

Bispedømmet arrangerer en kaldsretræte for unge mænd mellem 16 og 30 år, der overvejer kald til præste- eller ordensliv. Retræten foregår på **Sankt Birgitta Kloster i Maribo** fra **fredag 13/11 kl. 18** til **søndag 15/11 kl. 14**. Det er gratis at deltage i retræten, men du skal selv sørge for transport. Dog vil det være muligt at køre med i en minibus fra Østerbro, København fredag kl. 15.30.

Retræten ledes af **p. Daniel Nørgaard**, **pastor Daniel Jimenez**, **p. Janusz Turek**. Man er meget velkommen til at kontakte dem, hvis man har spørgsmål.

For at komme med skal man tage kontakt til ens nærmeste katolske præst, som så hjælper en videre med tilmeldingen.

Kaldsretræte

13.-15. november

For mænd mellem 16 og 30 år, der overvejer kald til præste- eller ordensliv

I Sankt Birgitta Kloster i Maribo

Bliv tilmeldt gennem en præst, som kender dig – tilmeldingsfrist d. 1. november

Retræten ledes af pastor Daniel Jimenez, p. Janusz Turek og p. Daniel Nørgaard

Arrangeret af bispedømmet

Den katolske Kirke
Bispedømmet København
Ansvarstiftelsen

Fra flygtning til frivillig ildsjæl: Beatrice hjælper kvoteflygtninge med at finde fodfæste i Danmark

Da **Beatrice Musomandera** kom til Danmark fra Rwanda som kvoteflygtning i 2005 sammen med sin mand og sine tre børn var alt nyt: sproget, maden, vejret og kulturen. Hun savnede nogen, der kunne hjælpe hende med at navigere i det danske samfund. Derfor har hun startet projektet Tante Caritas – hverdags-hjælp med hjerte, som hjælper nyankomne kinyarwanda-talende kvoteflygtningekvinder fra DR Congo med at finde fodfæste i Danmark.

Af **Sidse Surel Mogensen**, Caritas Danmark

1: Fællesmiddag d. 20/6 tilberedt af unge fra Young Caritas i Caritas Migranthus på Vesterbro. 2: Gruppebillede af kvinderne på Rådhuspladsen. 3: Beatrice deler is ud til børnene under udflugt.

HJÆLP TIL HVERDAGENS UDFORDRINGER

Da Beatrice ankom til Danmark, var sproget den største barriere i forhold til at klare sig i dagligdagen, og det er det til dels stadig, fortæller hun. Hun husker tydeligt, hvor svært det var at gøre helt almindelige ting som at handle ind. Hun kunne ikke læse, hvad der stod på varerne, og mange fødevarer var ukendte for hende. Beatrice savnede nogen at læne sig op ad – en person, der kunne hjælpe med praktiske ting som indkøb, forståelse af breve fra det offentlige og

brug af offentlig transport. De små, daglige udfordringer blev hurtigt store uden støtte.

EN ÆGTE ILDSJÆL

For Beatrice har det altid været naturligt at hjælpe andre, og hun har i mange år engageret sig frivilligt. Hun har blandt andet været medlem af pastoralrådet i mere end fem år og har været sognerepræsentant for Caritas i Sankt Mariæ menighed i Kalundborg i over ti år. Hun har også stået bag et venskabsfamilieprojekt for flygtninge.

»TANTE CARITAS – HVERDAGSHJÆLP MED HJERTE«

Der var derfor ikke langt fra tanke til handling, da idéen til projektet Tante Caritas – hverdagshjælp med hjerte, opstod i oktober sidste år. Beatrice ønskede at give andre det, hun selv manglede, da hun ankom til Danmark: en tryk voksen der lytter, vejleder og hjælper i hverdagen. Beatrice beskriver selv projektet således:

»Jeg ønskede at skabe en frivillig indsats, hvor nyankomne familier kan få en 'tante' – en person, de kan

For Beatrice symboliserer ordet tante omsorg, nærvær og fællesskab, som er præcis det, hun ønsker at give de nyankomne flygtningekvinder.

ringe til, når de har spørgsmål eller brug for hjælp.»

Navnet Tante Caritas er inspireret af hendes egen tante fra Rwanda, som var en stor støtte for Beatrice i barndommen. For Beatrice symboliserer ordet tante omsorg, nærvær og fællesskab, som er præcis det, hun ønsker at give de nyankomne flygtningekvinder.

EN LIVLINE I HVERDAGEN

Siden projektets start er 53 familier – primært mødre og deres børn – fra hele landet blevet tilknyttet projektet. Beatrice modtager omkring seks-otte opkald om dagen – også om natten og når hun er på ferie.

Beatrice fortæller om en episode, hvor en kvinde ringede, fordi hun skulle til undersøgelse på Slagelse Sygehus med sit barn og ikke vidste, hvordan de skulle komme derhen.

Selvom Beatrice var på ferie i Belgien, guidede hun kvinden – og en buschauffør – over telefonen. Midt i forvirringen glemte kvinden sin taske med barnets sygesikringskort i bussen. Også det problem fik Beatrice løst, og kvinden fik heldigvis sin taske tilbage.

SPROGET ER DEN STØRSTE BARRIERE

Som Beatrice tidligere fortalte, er sproget den største barriere i hverdagen for mange nyankomne flygtninge. Det kan føre til alvorlige problemer med ubetalte regninger og inkassosager, vanskeligheder i kontakten med skolen og misforståelser i mødet med myndigheder.

Det er derfor af afgørende betydning, at kvinderne ved, at de altid kan få fat på Beatrice, at hun taler kinyarwanda, og at de kan stole på hende.

TRAUMATISEREDE KVINDER MED MISTILLID TIL AUTORITETER

Beatrice fortæller, at mange af de kvinder, som er tilknyttet projektet, er dybt traumatiserede og har stor

frygt for autoriteter, uniformer og høje lyde. Kvinderne er congolesiske flygtninge, som har boet i mange år i flygtningelejre i Rwanda. De er kommet til Danmark som kvoteflygtninge med deres børn, men uden deres mænd. De er ofte udvalgt, fordi de er særligt sårbare og har oplevet krig, vold og traumatiske hændelser.

Regina, som også er frivillig i Tante Caritas, fortæller om en episode hvor en flygtningekvinde stak i løb, da hun så politi ved sine børns skole. Regina har også oplevet, hvordan nogle af kvinderne blev skræmte af de bevæbnede garder på en udflugt til Amalienborg eller af lyden af fyrværkeri. Regina og Beatrice bruger også megen tid på at forsikre kvinderne om, at de er i sikkerhed og kan føle sig trygge i Danmark.

PROJEKTET SKABER FÆLLESSKAB

Udover at give praktisk hjælp i hverdagssituationer vil projektet også gerne skabe et fællesskab for kvinderne og give dem nogle gode oplevelser som familie. Det gør de blandt andet ved at tage på sightseeingture i København. For mange af projektets deltagere er det første gang, de prøver at køre i metro, hvilket i sig selv er en stor oplevelse. En varm lørdag i juni i år havde Beatrice og Regina en gruppe kvinder og børn med til København. Her var de forbi både Amalienborg Slot og Den Lille Havfrue. Dagen sluttede af med en hyggelig middag tilberedt af unge fra Young Caritas i Caritas' migranthus i Reventlowsgade i København.

ET PROJEKT MED STOR BETYDNING OG STORE AMBITIONER

Projektet Tante Caritas – hverdagshjælp med hjerte bidrager ikke kun til at hjælpe den enkelte kvinde i hverdagen – det er også et vigtigt skridt mod bedre integration og øget selvstændighed. Når kvinderne lærer

at navigere i det danske samfund, forstå breve, betale regninger og færdes trygt i det offentlige rum, styrker det deres muligheder for på sigt at tage en mere aktiv del i samfundet.

Beatrice har store ambitioner for projektet. Hun ønsker at udvide projektet og at rekruttere flere frivillige. Der kommer nemlig 200 kvoteflygtninge om året til Danmark, hvoraf en del kommer fra flygtningelejre i Rwanda. Hendes vision er at nå endnu flere kvinder, så flere nyankomne får en »tante«, de kan støtte sig til i en svær overgangsperiode.

At være frivillig i Tante Caritas-projektet kræver dog nogle særlige kompetencer siger Beatrice. For det første er det afgørende, at man taler kinyarwanda, da kvinderne som regel ikke taler andre sprog. Derudover skal man være rummelig, tillidsvækkende og give meget af sig selv og sin tid til projektet.

Beatrice håber på, at projektet på et tidspunkt kan blive så bæredygtigt, at det kan køre videre uden hende ved roret. Men indtil den dag kommer, bruger Beatrice, der til daglig arbejder som social- og sundhedsassistent på Filadelfia Epilepsihospital, en stor del af sin fritid på at hjælpe flygtningekvinder med at løse hverdagens små og store praktiske udfordringer. ■

Hvis du har tid og lyst til at blive frivillig i Tante Caritas – hverdagshjælp med hjerte, kan du kontakte Beatrice Musomandera på tlf. 53751477.

Tante Caritas – hverdagshjælp med hjerte er støttet af Caritas Danmarks diakonipulje. Du kan læse mere om diakonipuljen på caritas.dk og se, hvordan du kan få støtte til dit sociale projekt.

Kristus kaldte — *mit farvel til asatroen*

Dette er mit farvel til den tro som bar mig mere end 20 år. Det meste af mit voksne liv har jeg levet med en stærk religiøs identitet – bare ikke som kristen. Siden 2002 har jeg været dybt engageret i nordisk asatro: præst, bestyrelsesarbejde, ritualer, vielser og lange nætter med samtaler om tro. For mange var jeg »ham asatroen« – det var mit hjem, ikke en hobby.

Jakob Steenbuck Møller, optaget påskenat 2026 i
Sct. Norbert Kirke, Vejle

Jeg oplevede det, som en stemme der sagde: »Jeg forstår dig. Jeg er her for dig. Bliv her sammen med mig.«

DRØMMEN

Det begyndte i 2018 hvor jeg havde en særlig drøm. Jeg stod i en trækorridor mellem to rum. I det ene rum trådte jeg ind i en stavkirke, en lille scene og en musiker, som dengang var en vigtig stemme for mig i den nordiske åndelighed. Få mennesker, intet lys – som en fest, der var forbi.

I det andet rum trådte jeg ind i en hvid trækirke med hvide bænke, levende lys og en præst i farverig kåbe, der løftede eukaristien mod et væghængt krucifiks. Der var ingen mennesker, kun mig, præsten og et kirkerum i et lyshav. Jeg følte mig draget og vidste, at der blev fejret en kristen messe.

Jeg trådte tilbage i den mørke korridor, hvor jeg mødte en kvinde med slør, som ikke var fra denne verden. Hun så på mig med dybe, intense øjne og sagde: »Dette er din skæbne.« Denne sætning brændte sig fast. Dengang forstod jeg ikke, hvad drømmen betød, men den blev hængende som en revne i min selvfølelse som overbevist asatroende

TAVSHED

Efteråret 2024 rev virkeligheden mig i stykker. Det føltes som om vi var på familietur, alt var sommer og sol, og pludselig kom der en bil bragende ind i os og ramte et af børnene. Fra denne dag gik vi fra tryk hverdag til besøg på hospitaler, undersøgelser, uvidenhed og frygt. Siden har der været lange indlæggelser og store omstillinger i vores familieliv. Intet bliver det samme igen. Jeg

troede, jeg kendte til smerte, men jeg gik i stykker indeni på en måde, jeg ikke havde prøvet før – noget i mig døde.

Midt i det gjorde jeg det, som jeg altid havde gjort. Jeg bad, påkaldte, gjorde det, der tidligere havde givet mening. Jeg råbte ud i mørket, sådan som jeg havde gjort i utallige ritualer. Der kom bare intet retur.

Ikke en stille fornemmelse af nærvær, ikke en trøstende tanke. Kun tavshed. For mig var det, som om den asatro, jeg havde bygget mit liv på, ikke kunne bære mig dér, hvor jeg havde mest brug for den.

EN UVENTET FRED

Et lille år efter vores barns første indlæggelse var jeg på arbejde, hvor jeg fik et sammenbrud. Alt det, vi havde stået i, havde sat sig dybt. Jeg gik ud på Vejle gågade for at få luft. På vejen kom jeg forbi en kirke, jeg aldrig havde lagt mærke til før. Der stod: »Romersk-katolsk Sankt Norbert«.

Jeg har altid haft et anstrengt forhold til kirker. Alligevel greb jeg om det tunge dørhåndtag og gik ind for at finde lidt ro. Indenfor mødte jeg noget, der både var meget fremmed og alligevel dybt genkendeligt: duften af røgelse, helgenfigurer, et alter, der udstrålede hellighed.

Jeg satte mig på en bänk i kirkens stilhed, lukkede øjnene, og så skete det: Tårerne begyndte at løbe frit på en måde, som de ikke havde løbet før. En varme og oplevelse af fysisk, indre omfavnelser bredte sig

i kroppen. Jeg oplevede det, som en stemme der sagde: »Jeg forstår dig. Jeg er her for dig. Bliv her sammen med mig.« For første gang i lang tid følte jeg, at jeg ikke skulle kæmpe og være stærk, det var ok at sænke skuldrene sådan rigtigt og bare være et menneske dér, hvor jeg sad. Jeg blev mødt.

Jeg gik ud af kirken, forvirret over, hvad jeg netop havde oplevet, men én ting vidste jeg at jeg måtte tilbage. Det blev til næsten daglige besøg, hvor jeg sad alene og igen oplevede det særlige nærvær. Jeg havde tidligere haft det stramt med kristendommen, så jeg følte skam og oplevede mig ikke værdig til at være der. Alligevel blev jeg ved med at komme, med voksende taknemmelighed over at blive mødt af den Gud, jeg altid havde fornægtet.

Til sidst valgte jeg at skriv jeg til præsten for at sige tak for »lån« af kirkerummet, og han inviterede mig til messer, som jeg efterfølgende deltog i. Oplevelsen af tilstedeværelse og omfavnelser var der igen og igen.

Jeg begyndte på konvertitkurset – ikke fordi jeg ville blive katolik men jeg tænkte der måske var noget jeg kunne lære. Undervisningen især dogmatikken – udfordrede mig, men gav også en mærkelig ro. Jeg oplevede, at Jesus talte til mig: at hvis jeg ville have mere af ham, måtte jeg give slip på mine antagelser, fordomme og, slippe kontrollen og overgive mig. Han ville mig – men ville jeg ham?

»En dør lukkede, og en anden var allerede åbnet – ind til Kristus og hans Kirke.«

Indeni stod jeg med ét ben i hver lejr. Jeg kunne ikke længere være helhjertet tro mod min asatro, men havde endnu ikke modet til at træde over tærsklen til Kristus.

MIT FARVEL

Efter noget tid inviterede min bedste ven mig til et hedensk ritual. Jeg sagde ja – af respekt for venskabet og måske også af vane. Det var jo det, jeg altid havde gjort.

Vi tændte bålet, vi gjorde, som vi plejede: rundkreds, ord, offer. Jeg kunne stadig udenad, hvad der skulle siges og gøres. Men denne gang var min intention anderledes.

Jeg stod dér blandt mennesker, jeg holder af, og deltog i et ritual, som vi i de seneste måneder havde planlagt sammen. Men indei kunne jeg ikke længere overgive mig til asatroen. Ordene var blevet hule. Den kraft, jeg før forbandt, var væk for mig. Ikke fordi de andre gjorde noget forkert – men fordi jeg var blevet forandret.

Jeg så ind i flammerne og vidste, at det var mit farvel. Ikke et dramatisk opgør. Bare en stille erkendelse: Jeg hører ikke længere til her. En dør lukkede, og en anden var allerede åbnet – ind til Kristus og hans Kirke.

Fra dette øjeblik slap noget i mig, og en mere stabil kærlighed til Kristus at tage form. Alligevel fulgte der en nervøsitet med ved at give slip på den tro, der så længe havde været mit hjem – som om en del af mig næsten forventede at blive ramt

af et tordenlyn fra Thor, fordi jeg nu trådte væk fra den verden, jeg havde været så dybt forbundet med

HER STÅR JEG NU

I påsken 2026 blev jeg optaget i Kirkens fulde fællesskab. Min familie og min bedste ven sad på bænken med mig. Opbakningen har ikke været ubetinget, og accepten har haft sine grænser. Men jeg ved, at jeg ikke vil leve skjult liv med Kristus – min omvendelse, tilbedelse og hengivenhed skal ud i lyset.

Fra asatroen tager jeg noget med: respekt for rødder, tradition, vores historie og fællesskab. Men der er også noget, jeg må lægge fra mig: troen på, at jeg selv skal og kan være stærk nok. Jeg kan ikke længere bygge min tro på de kræfter, der for mig forblev tavse, da jeg havde allermest brug for det.

Derfor siger jeg farvel. Jeg går ikke ud i ingenting, men ind i et fællesskab, hvor Kristus og vores Hellige moder møder mig i min sorg og min skrøbelighed – ikke ved at fjerne smerten eller mit barns sygdom, men ved at give mig nåden til at rejse mig igen, gå fremad og atter genfinde troen, håbet og kærligheden til livet og menneskene omkring mig, mens jeg i stille tillid ved, at de ser efter vores barn og familie – her og i det, der kommer.

Med tiden er det blevet klart for mig, at min omvendelse ikke bare kan forklares med, at jeg »havde brug for noget at holde fast i«. Den er født af mødet med Kristus og

Maria, som blev ved med at være der – også efter jeg rejste mig igen, efter at tårerne er blevet færre – og af en langsom erkendelse af, at det, jeg møder i Kirken og bønner, er sandt. Særligt det at modtage Kristus i eukaristien og jævnligt gå til skriftemål har været dybt transformerende for mig – en konkret erfaring af, at nåden ikke bare er en tanke, men noget, der berører hele mit liv, også i glæde- og taknemmelighedsstunder.

I dag sidder jeg ofte i Sankt Norbert, ser op på korset og på vores moder Maria og ved, at jeg hører til her. Måske er det også derfor, Maria taler så stærkt til mig og føles så nær – fordi hun som mor har stået midt i smerten ved at se sit barn lide.

Dette er kun min personlige fortælling – ikke en kritik af asatro, men et vidnesbyrd om min egen vej til Kristus og Kirken.

Ad Jesum per Mariam ■

Pastoralrådsmøde d. 20.-21. juni

Bispedømmets nyudpegede pastoralråd mødtes for første gang i weekenden d. 20.-21. juni på Milling Hotel Park. Her blev et nyt forretningsudvalg valgt og linjerne tegnet op for de kommende fire år.

Tekst og billeder af **Regitze Fuhrmann**

Velkomst og valg

Efter formalia var overstået og det nye pastoralråd havde præsenteret sig selv, gennemgik Pernille Wedel fra valgstyrelsen valgstyrelsens beretning og derefter valg til valgstyrelsen. Valgstyrelsen ønskede genvalg og ville derudover gerne vælge Jacob Messerschmidt som nyt medlem. Der var ikke andre forslag og alle fire blev valgt. Efter den afgående formands beretning, blev den nye formand, næstformand og øvrige medlemmer til forretningsudvalget valgt af pastoralrådet.

Det nye forretningsudvalg

Søren Clausen blev valgt som formand uden modkandidater. Han har været næstformand de sidste fire år. Søren ønsker som formand at arbejde for at pastoralrådet skal blive endnu bedre til at stille forslag til biskoppen med særligt fokus på den synodale proces. Han ønsker at være en inkluderende og lyttende formand. Der var to kandidater til posten som næstformand, og der blev derfor afholdt valg mellem Filip Kuk Lazarow og Anette Clausen, hvor Anette Clausen blev valgt. Dernæst blev Alexander Bork, Filip

Kuk Lazarow og Linh Nguyen valgt som medlemmer af forretningsudvalget og Eric Maillet, Hans Peter Pedersen og Knud B. Jørgensen som suppleanter.

Biskoppens beretning

Biskoppen indledte med at fortælle om den øgede interesse for den kristne tro og også øgede interesse for Den katolske Kirke. Det ser man bl.a. ved en fordobling af deltagere på konvertitkurset i København. Derefter vendte biskoppen præstesituationen. Vi mangler to præster i Bispedømmet, dog er flere nye diakoner på vej. Der bliver arbejdet med kaldsarbejdet i Bispedømmet, hvor der bl.a. bliver afholdt en kaldsretræte til november, for unge med præstekald. Flere er allerede tilmeldt. Derefter blev præstesituationen og kaldsarbejdet drøftet i plenum. Hvorfor har vi ikke flere hjemlige kald? Og er vi ikke synlige nok i den offentlige samtale? Biskoppen pegede på, at der måske ikke er så stor respekt omkring præstekaldet længere og måske heller ikke en villighed ude hos familierne til at tale præste- og ordenskald op. Det blev foreslået, at bispedømmet også skal fokusere

Samlet pastoralråd

kaldsarbejdet på sociale medier, da mange unge møder troen her.

Synodegruppen

Georg Høhling fremlagde det gamle pastoralråds arbejde med den synodale proces til det nye råd og fremsatte forslag om at nedsætte en ny synodal arbejdsgruppe i det nye råd. Den nye gruppe skal facilitere en drøftelse af det tidligere råds rapport om den synodale proces. Ud

fra drøftelser i det nye pastoralråd udformes konkrete tiltag til implementering af Synodedokumentet i vores bispedømme.

Sankt Ansgar 1200 år

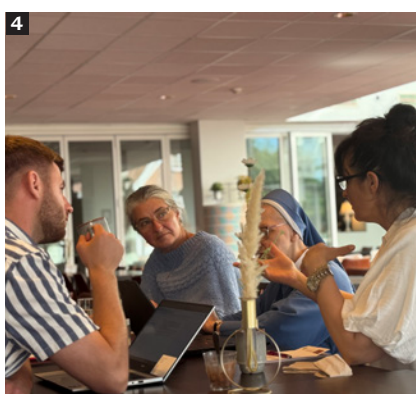
Efter messe og festlig middag holdt historiker Sebastian Olden-Jørgensen et oplæg om Sankt Ansgar, som vi i år fejrer i bispedømmet, da det er 1200 år siden hans komme til Danmark.

SØNDAG

Søndag startede selvfølgelig med messe med biskoppen og generalvikaren og derefter morgenmad.

Bispedømmets økonomi

Første punkt på dagsordenen var regnskabet for bispedømmet ved administrationschef Thomas Larsen, som fremlagde resultatet for 2025, som viste et stort underskud. Biskoppen opfordrede igen

1: Ansgar aften med historiker Sebastian Olden-Jørgensen. 2: Det nye forretningsudvalget. 3: Messefejring med relikvier af Sankt Ansgar. 4: Gruppearbejde. 5: Der var også tid til gode snakke og at lære nye at kende.

til, at man i sin menighed opfordrer alle til at betale 1% af deres indkomst til kirkeskat. Hvis alle betalte det, ville økonomien i bispedømmet se helt anderledes ud.

De kommende fire år

Herefter brugte pastoralrådet tid på at drøfte ønsker til arbejdet de kommende fire år. Først i grupper og derefter i plenum. Der blev bl.a. fremlagt ønske om, at pastoralrådet skal arbejde med økonomi og kirkeskat, katekese, lægfolkets funktion i Kirken og fokus på frivillighed i sognene, den synodale proces, fokus på inddragelse af unge og af forskellige sproggrupper og på det store fællesskab i Kirken. Derudover vil rådet gerne have fokus på opfølgning, evaluering og implementering af arbejdet i rådet, gerne ved brug af

arbejdsgrupper som arbejder imellem møderne.

Kirke i Kirken

Til sidst blev det indkomne forslag fra Georg Høhling og p. Sigurd Stangeland diskuteret. Forslaget udtrykte en bekymring for en splittelse i Kirken mellem tilhængere af den førkonciliære ritus og den efterkonciliære ritus. Kan de to liturgiske former danne en kirke i Kirken eller ligefrem to kirker? Hvad gør det ved enhedsforståelsen i Kirken? Forslaget indstillede til pastoralrådet, at rådet skulle afdække i egne sogne, om der er kendskab til bekymringerne i forslaget og herefter forholde sig til, hvordan vi bevarer enheden i bispedømmet. Forslaget blev diskuteret, hvor mange holdninger og tilgange til

emnet blev drøftet. Det blev fremhævet, at forslaget ikke skal skabe yderligere afstand mellem grupper, men derimod prøve at nærme sig hinanden og skabe en større forståelse hos alle parter. Biskoppen bemærkede, at man skal have den rigtige proportionssans, men da vi er en lille Kirke, kan selv afgrænsede ting nemt påvirke fællesskabet. Biskoppen ser dog ingen fare i, at der fejres tridentinske messer i sognekirker og hans tilgang til emnet er dialog.

Forslaget blev vedtaget ved afstemning med 17 stemmer for og tre imod og vil derfor blive drøftet på næste pastoralrådsmøde til november.

Tak for et godt pastoralrådsmøde til alle deltagere! ■

Valfart i Ansgars Fodspor 12.-15./10

Ribe – Rekonstruktion af Sankt Ansgars Kirke og udgravninger af den første kristne kirkegård. / **Hamborg** – Messe i Domkirken. / **Bremen** – Besøg i Domkirken og i den katolske Sankt Johannis Kirke. / **Osnabrück** – Møde med Ansgar-Werk. / **Corvey** – Klostret, som Sankt Ansgar blev sendt ud fra. Messe i Klosterkirken. / **Hildesheim** – Sankt Ansgar Relikvier i Domkirken. / **Kloster Nütschau** – Benediktinerkloster grundlagt som Sankt Ansgars Hus.

Valfarten foregår med bus fra København.

Pris: 4.500 kr. Alle måltider - undtagen 2 - er inkluderet i prisen.

Du kan se hele programmet for valfarten og læse mere om st. Ansgar på www.katolsk.dk/sanktansgar2026

Tilmeld dig på denkatolskekirke.nemtilmeld.dk/3/ eller scan QR-koden:

Den katolske Kirke

Læs magasinet online!
Du kan få **Katolsk Indblik** sendt
digitalt direkte til din indbakke

Du kan framelde dig modtagelse af fysiske magasiner og tilmelde dig modtagelse af en digital udgave via mail på dansk eller engelsk på hjemmesiden:
www.katolsk.dk/katolskindblik

Magasinet er også altid tilgængeligt digitalt på hjemmesiden.

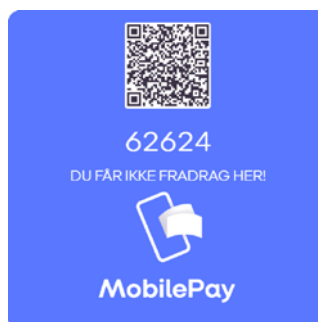
Enkeltnumre kan købes på Katolsk Webshop:
www.pastoral.dk/shop

KATOLSK INDBLIK er Den katolske Kirke
i Danmarks nye kvartalsmagasin, som udforsker tro,
liv, mening og fællesskab.

Ønsker du at støtte Katolsk Indblik økonomisk,
kan du indbetale en gave på:

REG: 4183, KONTO: 0001685163. Husk
at angive dit **fulde navn**, CPR-nummer og
medlemsnummer (står på bagsiden af magasin-
et), hvis du ønsker skattefradrag.

Du kan også bruge QR koden til højre og betale
med MobilePay. **Obs! Du kan ikke få fradrag
for din gave, når du betaler med mobilepay.**

Har du brug for hjælp og rådgivning om:

- Boligkøb i udlandet
- Skilsmisse
- Skilsmisse og børn
- Aftale om børn, bopæl og samvær
- International inkasso
- Testamente og ægtepagt
- Købsaftale
- Bodeling for samlevende
- Ægteskab og skilsmisse i udlandet

Så kontakt advokat Sandra Moll Dirscherl.

Sandra er italiensk og dansk advokat. Sandra rådgiver danskere i Italien, Frankrig, Spanien og Tyskland. Ligeledes rådgiver Sandra udlændinge og udenlandske virksomheder i Danmark. Sandra har bred erfaring med køb af fast ejendom i Italien, Tyskland, Frankrig, Østrig og Grækenland.

Behersker italiensk, tysk, engelsk og fransk.

Sandra samarbejder med den italienske Ambassade i København.

Advokat
Sandra Moll Dirscherl

Direkte tlf. +45 31 35 35 60

E-mail:
sam@advokathusetbredgade.dk

Betaler du 1% i kirkeskat?

Kig på din årsopgørelse –
det er nemmere, end du tror!

Log ind på skat.dk

Find din årsopgørelse

Tjek din skattepligtige
indkomst

Biskoppen anbefaler, at alle katolikker betaler
1% af deres skattepligtige indkomst i kirkeskat.

Gå til vores hjemmeside
og ret beløbet
katolsk.dk/kirkeskat

Tak til alle, der bidrager til Kirkens aktiviteter og
fællesskaber

Martin Ryom

en katolsk bedemand

Døgnåbent
29 72 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C
www.ryom.eu | bedemand@ryom.eu
Telefon 39 29 60 08 | Fax 33 31 60 08

EN VÆRDIG OG SMUK
AFSKED MED
DINE KÆRE

Holm Begravelser

Tlf:

6617 2881 • 6532 1881

www.holmbegravelser.dk

Del din arv med verdens fattigste!

Når du skriver testamente, kan du vælge at lade hele eller en del af din arv gå til Caritas' arbejde for verdens fattigste.

Hvis du beslutter dig for at betænke Caritas, dækker vi omkostningerne ved oprettelsen af testamentet. Caritas kan henvise dig til en advokat.

Kontakt indsamlingskoordinator Sidse Helene Surel Mogensen på ssm@caritas.dk eller tlf. 31429206, hvis du har spørgsmål angående arv og oprettelse af testamente.

**Bedemand
H.J. Madsen**
- Tillid gennem 5 generationer

Døgnvagt
Tlf. 86122866
www.bedemandmadsen.dk

Det handler om tillid

**Din lokale bedemand i
Aarhus og omegn siden 1906**

IKONMALE-KURSUS

Oplev ikonforkyndelse i form,
farve og skønhed.
Få indblik i det gamle håndværk.

STED:

Sakramentskirkens menighedslokale
Nørrebrogade 27, 2200 København N

TIDSPUNKT:

Fre 25.-lør 26. september 2026 for begyndere
Fre 27.-lør 28. november 2026 for øvede
Kl 9.30-16.30 begge dage

PRIS:

900 kr. per kursus inkl. pigmenter.

Ikonplade og pensler kan bestilles i god tid hos
underviseren, hvis du ikke selv har materialer.

TILMELDING:

Kontakt underviseren for tilmelding og nærmere
information:
Bente Bredsted,
email: b.bredsted@gmail.com

TILMELDINGFRIST: en uge inden kursets dato.

OPLÆG TIL KURSUS FOR ØVEDE:

En fortolkning af en byzantinsk ikon
»Gudsmoder Vejvisersken« malet af Bente Bülow
Bredsted.

Den Nordiske Valfart til Lourdes	27. juli – 3. august
Herrens Forklarelse	6. august
Den Salige Jomfru Marias Optagelse i Himlen	16. august
Bededag for skaberværket	1. september
Årsdagen for Domkirkens konsekration	6. september
Bededag for bispedømmets børne- og ungdomsarbejde	6. september
Præsternes studieuge	14. – 18. september 2026
Verdensdag for migranter og flygtninge »Livets dag«	27. september
800-året for Sankt Frans af Assisis dødsdag	3. oktober
Ansgar Valfart	12.-15. oktober
Verdensmissionssøndag	25. oktober
Alle Helgen	1. november
Alle Sjæle	2. november
Pavens dag, Peterspenge	8. november
De fattiges søndag	15. november
Jesus Kristus, Universets Konge	22. november
Niels Steensen helgendag	25. november
1. søndag i advent	29. november
Jomfru Marias ubesmittede undfangelse	8. december
Herrens fødsel	24. december
Juledag	25. december
Sankt Stefan den første martyr	26. december
Den Hellige Families Fest	27. december
Pavens dag, Peterspenge	8. november
De fattiges søndag	15. november
Jesus Kristus, Universets Konge	22. november
Niels Steensen helgendag	25. november
1. søndag i advent	29. november
Jomfru Marias ubesmittede undfangelse	8. december
Herrens fødsel	24. december
Juledag	25. december
Sankt Stefan den første martyr	26. december
Den Hellige Families Fest	27. december

Sjælen finder Gud i alle skabninger

O kærlighed, guddommelig kærlighed —
hvorfor har du belejret mig?
Det er som om du er blevet vanvittig af kærlighed til mig,
du kan ikke finde ro.

Fra fem sider ser jeg
at du har omringet mig:
hørelsen, synet, smagen,
berøringen og lugten —
træder jeg frem, er jeg fanget,
jeg kan ikke skjule mig for dig.

Træder jeg frem gennem synet,
er alt hvad jeg ser, kærlighed;
i enhver form er du malet,
i enhver farve;
det viser mig, at du vil
have bolig hos mig.

Træder jeg ud af porten
for at hvile i hørelsen,
hvad er den lyd, hvad betyder den?
Den fremstiller dig, Herre;
hvad jeg hører er kærlighed —
ingen vej ud den vej.

Træder jeg frem gennem smagen,
råber enhver smag dit navn:
»Kærlighed, guddommelig kærlighed,
kærlighed fuld af længsel!
Du har fanget mig på din krog,
for du vil herske i mig.«

Træder jeg ud ad duftens dør,
mærker jeg dig i hele skaberværket;
du har fanget mig
og såret mig med denne duft.

Træder jeg frem gennem berøringen,
finder jeg dine træk i hver eneste skabning —
at forsøge at flygte fra dig
er galskab.

Af **Jacopone da Todi** (ca. 1230–1306)
Oversat af **Regitze Fuhrmann**